

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél.) Télelmet. Telefon: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 4-11 óráig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Hivatal: Bajcsy-Zsilinszky utca 1. szám. (Független Kisgazdapárt helyiségénél.) Télelmet. Telefon: 4-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

Eredmények

1949 végére a dolgozók életszínvonalára 37 százalékkal túlhaladtunk az 1938-as életszínvonalat. Ez a három szám jelzi haladásunkat és a számok mögött ott lüktet egy boldog, dolgozó és fejlődő ország élete, az elmúlt évek, az építés, az eredmények esztendői.

Amikor a Magyar Kommunista Part 1947-ben a dolgozók elé vitte az ország talpraállításának hároméves tervét, a reakció akkor még összefüggő frontja a támadások pergőtüzét zúdította a tervre. A dolgozók azonban követik az élcsapatot, követik népünk nagy vezérét, Rákosi Mátyást és nagy lendülettel látják neki az építés tervének. Eredeti tervük szerint a háború előtti életszínvonalat csak 1950 augusztusára kellett volna nyolc százalékkal túlszárnyalni, de a dolgozók lendülete átlépte a terv-előirányzatot.

A számok átfogó képet tudnak nyújtani életszínvonalunk emelkedéséről, a mindennapi élet jeleségeit pedig szemünk előtt bizonyítják a boldogulásunkat.

Mindenki a maga tapasztalatából tudhatja, hogy az élet sokkal könnyebb, a megélhetés sokkal jobb, mint egy esztendővel ezelőtt. Az utolsó évek kézzelfogható eredményeit a népi demokrácia ragyogó gazdasági sikereinek közönbejűk. Ide tartozik a hároméves terv időelőtti befejezése, a gyáripár államosítása és a munkaversenyek fokozódó lendülete. Mindezek eredménye, hogy egy esztendő alatt 74 százalékkal esőköttek a dolgozó ember létfenntartásának költségei. A közszükségleti élelmiszerek egymás után lettek olcsóbbak és sorozatosan csökkentették az iparcikkek árát is. Az élelmiszer és iparcikk ár-csökkenésével párhuzamosan csökkent több fontos cikk ára is és az ár-csökkenésekkel egyenes arányban nőtt a dolgozók reálbére, a munkabérek, fizetések vásárlóereje.

Elmúltuk már, hogy az elmúlt év különösen jó eredményt népi demokráciánk gazdasági sikereit tették lehetővé. Eppen így, az elmúlt három év győzelmeit, az emelkedő életszínvonalat is elsősorban annak köszönhetik a dolgozók, hogy a munkásszóló élcsapata, a Magyar Dolgozók Pártja a szocializmus építésében győzelemről győzelemre vezetett a dolgozókat. A szocializmus építésének minden egyes állomása egyúttal a nép boldogulásának, az életszínvonal emelkedésének megannyi stációját is jelentette.

A dolgozók kezdetül fogva ott állottak az élcsapat, a szocializmus építését vezető kommunikatív mellett s a dolgozó tömegek jó munkájának jutalma az emelkedő életszínvonal.

Az elmúlt évek tapasztalatai, a növekvő jólét megszabja a követendő utat. Ez az út nyílegye-

A Szovjetunió képviselője a Biztonsági Tanácsban LELEPLEZTE AZ IMPERIALISTÁK KÉTKULACCSOS POLITIKÁJÁT

New York. (TAS:SZ): A Biztonsági Tanács január 12-i ülése a Kuomintang-csoport képviselőjének kizárásával foglalkozó szovjet határozati javaslatot tárgyalta. Az ülés elején a Kuomintang-képviselője kénytelen volt az elnöki széklet Kuba küldöttének átadni.

Ezután a Szovjetunió képviselője, aki szerdán elhagyta az üléstermet, ismét elfoglalta helyét az asztal mellett. Anglia és Franciaország képviselője mindenféle kitalált ürügy segítségével próbálta meghosszabbítani a Kuomintang-csoport képviselőjének tartózkodását a Biztonsági Tanácsban. Az Egyesült Államok képviselője kijelentette, hogy a Szovjetunió javaslata ellen szavaz. A brit küldött nem szólt ugyan nyíltan a szovjet indítvány ellen, de kijelentette, hogy „még korai megítélni a Szovjetunió felvetette kérdést.”

Az ülés végén Malik, a Szovjetunió képviselője szótartott fel. Bírálta a Kuomintang-küldött védelmezőit és kifejtette a Szovjetunió követelését, hogy a Kuomintang küldöttét zárják ki a Biztonsági Tanácsból. A Biztonsági Tanácsban feleletlen, senkit sem képviselő magánszemély, a szovjet reakciós Kuomintang-küldött ügynöke van jelen — mondotta. Ez feltétlenül aláaknázza a Biztonsági Tanácsnak és az Egyesült Nemzetek Szervezetének tekintélyét és presztízsét.

A Szovjetunió azért követeli a Kuomintang-csoport küldöttjének elűzését a Biztonsági Tanácsból, mert ez a személy sem Kínát, sem a kínai népet nem képviseli. Valamely kormány diplomáciát elismerése, vagy el nem ismerése nem döntő jelentőségű abban a kérdésben, vajjon jogosult-e ez a kormány képviselőt az Egyesült Nemzetek Szervezetébe, így közzéadni a Biztonsági Tanácsba küldeni. Közismert, hogy a Biztonsági Tanács nem valamennyi tagja áll egymással diplomáciai kapcsolatban.

A Kuomintang-csoport kizárásának kérdését a Biztonsági Tanácsból a Kínai Népköztársaság központi népi kormánya vetette fel. A Szovjetunió kormánya támogatja a Kínai Népköztársaság

ság kormányának e kérdésben tett javaslatát és a maga részéről követeli, hogy a Kuomintang-csoport küldöttét zárják ki a Biztonsági Tanácsból.

Malik a továbbiakban idézte a Kínai Népköztársaság központi népi kormánya táviratának szövegét és rámutatott, hogy a táviratból teljesen nyilvánvalóan kitűnik, hogy a Kuomintang küldöttének semmilyen felhatalmazása és semmilyen jogalapja nincs, hogy a Biztonsági Tanácsban tartózkodjék.

A Biztonsági Tanács legutóbbi ülésén a szovjet küldöttség már felhívta a figyelmét — mondotta Malik —, mennyire abnormalis az a helyzet, hogy a Biztonsági Tanács tagjainak fele már megszakította a diplomáciai kapcsolatokat a Kuomintang-küldött maradványával, viszont a Tanács munkája még mindig a Kuomintang-küldött elnöksége alatt folyik és a Kuomintang-küldött a Tanács tagja.

Ha figyelembe vesszük, hogy a Kínai Népköztársaság központi

népi kormánya, amely Kínát képviseli és a kínai nép akaratát kifejezi, követeli ennek az úrnak a kizárását a Biztonsági Tanácsból, akkor következik, hogy a Biztonsági Tanács 11 tagja közül — Kínát beleértve — hat a nemzetközi jogszabályok szempontjából nem nyugodhat bele abba, hogy a Kuomintang-csoport képviselője továbbra is a Biztonsági Tanácsban maradjon.

Igaz, hogy néhány kormány megszakította kapcsolatát a Kuomintang-küldött maradványával, és diplomáciai kapcsolatokat teremtett a Kínai Népköztársaság központi kormányával, de mégsem szánta meg rá magát, hogy a Kuomintang-csoporttal szakítson. Ebből az az elég juresa helyzet adódik, hogy néhány ország külügyminiszterének kezével jegyzéket ír alá, melyben elismeri a Kínai Népköztársaság központi népi kormányát, míg a Biztonsági Tanácsba küldött képviselőjének kezével a Kuomintang-csoport képviselőjét támogatva szavaz.

Ezek az államok már megszakították a diplomáciai kapcsolatokat a Kuomintang-csoporttal, most mégis benne akarják tartani a Biztonsági Tanácsban.

Hogy az ilyenféle eljárás angolul hogyan nevezik, azt az angolok és amerikaiak jobban meg tudják ítélni. Ami az orosz nyelvet illeti, oroszul az ilyenmit kétarcú politikának, alszentekedő politikának nevezik. Nemely állam, különösen Anglia uralkodó köreiben ez az eljárás senkit sem lep meg. Ennek az országoknak uralkodó körei már régóta kiérdemelték a kétarcú janus kites dícsőségét.

A Szovjetunió küldöttsége támogatja a Kínai Népköztársaság kormányának nyilatkozatát és jogellenesnek tartja a Kuomintang-csoport függőségének jelenlévét a Biztonsági Tanácsban. A Szovjetunió nem egyezhet bele abba, hogy ez az ügyök a Biztonsági Tanácsban maradjon, nem is szöveáz arról, hogy ott elnököljön — fejezte be beszédét Malik.

A választások ismét megmutatják a szovjet állam legyőzhetetlen erejét

Moszkva. (TAS:SZ): A szovjet emberek a Legfelsőbb Tanács március 12-i választásával kapcsolatos előkészületeknek már az első napjaiban megmutatták, hogy a választások a legfontosabb össznépi jelentőségű politikai eseménynek tekintik. A Szovjetunióban országsszerte jököződik a hatalmas politikai és munkalendület. Az üzemekben, gyárakban, bányákban, a városokban és falvakban népes gyűléseket tartanak a választásokkal kapcsolatban.

Ezek a gyűlések a szovjet emberek lángoló szeretetét fejezik ki a Bolsevik Párt, a nagy Sztabin iránt. Az óceánon túl az imperialisták újabb kihívásokra készülnek ellenünk, mondják a többségi szövetségi munkások választási gyűlésén, — azonban semmiféle fenyegetés nem jelenthet meg bennünket. A most kezdődött választási hadjárat is-

mét megmutatja a szovjet állam legyőzhetetlen erejét.

A bányák, a kohóművek, a gépgyárak és az ipar többi ágaza-

tában dolgozók mindannyi új kötelezettségeket vállaltak a termelés fokozására, a választások alkalmából.

Győzött a modenai munkásság

Hétfőn ismét üzembehelyezik az Orsi gyárat és visszaveszik a „kizárt” munkásokat

Róma: A modenai Orsi-féle egyesült vasművek bezárása és a munkások elbocsátása miatt támadt viszályt pénteken a munkásság teljes győzelmével megoldották. A római rádió is megállapítja, hogy a gyár igazgatósága a pénteken aláírt megegyezésben kötelezte magát, hogy a több mint egy hónap óta bezárt gyárat hétfőn ismét üzembe helyezik és a gyár valamennyi munkását visszaveszik.

Mint ismeretes, az Orsi gyár igazgatóságának megatartása — a gyár bezárása és a tömeges munkáselobcsátások — idéztek elő a modenai munkásság hétfői tüntető megmozdulását.

Giuseppe di Vittorio, az olasz általános szakszervezeti szövetség főtitkára az Unita-nak adott nyilatkozatában megállapítja, hogy a modenai viszály a munkásság követeléseinek megfelelően oldódott meg. Az általános szakszervezeti szövetség végre-

hajtó bizottságának álláspontja amely a modenai rendkívüli erkezeletlen is kifejezésre jutott teljes mértékben érvényesült. A megállapodás egyúttal az is bizonyítja, hogy a szociális vitákat meg lehet oldani — kielégítő módon, ha a belügyminisztérium és a rendőrségek tartózkodnak a beavatkozástól.

A görög partizánok tevékenysége

A szabad görög rádió jelenti: December 29-én partizánegységek támadták az ellenség egy járőrét Komolinitól északra 30 néhez ágyűlövedékkel bombázták a város központjában lévő különböző célpontokat. Az ellenség soraiban pánik tört ki és páncélautókon szállították el a városból legfontosabb gyalogsági erőiket és fegyvereiket.

nes folytatása annak, amit a népi demokrácia a reakció erőinek szétszórása után megkezdett. A kiszélesedő munkaverseny, a munka lendületének megtartása és fokozása a munkateljesítmények újabb emelését vonja maga után. A termelés fokozása pedig bőven buzogó forrása élet-

színvonalunk további emelésének. A dolgozók hiven követik a munkásszóló élcsapatának útmutatását, készséggel követik a kommunistákat az ország szocialista építésében. Tudják, hogy minden jó munka közelebb visz bennünket a szabadság és jólét világához, a szocializmushoz.

Jelentkezésre szólítják fel a volt hitlerista hadsereg tagjait Nyugat-Németországban

Berlin. (TASZS): Nyugatnémetországban — jelenti az ADN hírügynökség — felhívást tettek közre, melyben a volt hitlerista hadsereg minden tisztjét és katonáját, beleértve azokat is, akik SS-alakulatoknál szolgáltak felszólítják, hogy haladéktalanul jelentkezzenek „szakképzéssel” való esetleges felhasználásuk céljából. Ugyanakkor a nyugati hatalmak főbiztosai jóváhagyták az állami tiltkos rendőrség letévesztését is. A szervezet „tájékoztató intézmény” fedőnév alatt fog működni.

SCELBA RENDŐRPRIÉKJEI 110 MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁST LETARTOZTATTAK

Róma. A CTK jelentése szerint az olasz rendőrség Szicíliában újra a terror eszközéhez folyamodott a földnélküli parasztsággal szemben. A rendőrség a palermói tartományban megtámadott egy paraszt csoportot, mely meg akarta művelni a karácsony előtt elfoglalt földeket. A rendőrség sok mezőgazdasági munkást és parasztot tartóztatott le, majd éjszaka is folytatta a lakosság terrorizálását, felkeltette a parasztságot a családtagjait és közülről sokat elhurcolt. Összesen 110 mezőgazdasági munkást és szegényparasztot vettek őrizetbe.

A TITO BANDA AZ IMPERIALISTÁK KATONAI TAMASZPONTJÁVÁ ALAKITJA ÁT JUGOSZLÁVIÁT

Moszkva. A New York Times washingtoni tudósítója beszámolt arról, hogy az úgynevezett Nemzeti Biztonsági Tanács, az Egyesült Államok legfelső katonai tanácsa jóváhagyott egy tervet, melyből egyebek között az következik, hogy az amerikai imperialisták Jugoszláviát bevonják az Egyesült Államok irányítása alatt álló katonai tömbökbe. A belgrádi fasiszták akik teljesen átálltak Jugoszlávia nemzeti

érdekeit, amerikai imperialista gazdák utasítására az angol-amerikai agresszív tömb katonai támaszpontjává alakítják át Jugoszláviát.

Titók Jugoszláviát amerikai háborús felvonulási területté alakították át és most nyíltan bevonják az országot az agresszív katonai tömbbe. Ezzel a belgrádi fasisztákról végleg kiderült, hogy az amerikai imperializmus balkáni rohamcsapata.

24 ÓRÁS TILTAKOZÓ TÖMEGSZTRÁJK SZAJGONBAN

Páris. A gyarmati elnyomás és a három szajgoni diáknak a rendőrség által történt meggyilkolása elleni tiltakozásul a szajgoni dolgozók szombaton 24 órás tömegsztrájkot rendeztek. A sztrájk valósággal megbénította a többszáz ezer lakosú város életét. Szajgonban a helyzet feszült. Bao Dai ellen olyan erős a hangulat, hogy erről a francia hatóságok ellenőrzése alatt megjelent szajgoni lapok is kénytelenek voltak írni.

ELES KRITIKA BEVIN ELLEN A COLOMBOI ERTEKEZLETEN

Colombo. A Daily Express jelentése szerint a commonwealth külügyminiszterek értekezletén Dodge újzealandi külügyminiszter rendkívül élesen bírálta Bevin nyugateurópai váminős politikáját. Ha Anglia Európa felé fordul, ennek következtében gyengülne a commonwealth-vámkedvezmények rendszere. Az amerikaiak mindenáron meg akarják teremteni az európai gazdasági egységet és el vannakelve, hogy létrejön a commonwealth-vámkedvezményeket. Ha engedjük — mondotta — hogy ez így menjen tovább, úgy a nyomás mind súlyosabb lesz és nagyon könnyen szilánkokra forgácsolhatja azt a commonwealth-t. Dodge végül kontortalazással vádolta Bevin-t.

Kik irányítják az amerikai atomkutatókat?

Newyork: A National Guardian baloldali amerikai hetilap leleplezi, ki irányítja és kinek a kezében van az egész amerikai atomkutató. 1945. augusztus 7-én Stimson akkor hadügyminiszter 8 emberre bízta az atomerő békés és katonai célokra történő felhasználásának ellenőrzését — írja. A bizottság 3 tagja közül 3 kezdetül fogva, 2 pedig később került összeköttetésbe a Morgan-bankházzal.

Az atomerőgyártó berendezések hatalmas befektetéseket igényeltek és nem biztosítottak azonnal hasznót. A monopoliumpok ezért beleegyeztek abba, hogy az atomgyártó telep a kormány tulajdonát képezze. Így tehát az amerikai nép fizette a számlákat, míg az atomgyártás fejlesztését és a vezetést a magáncégek kezébe adták.

1946. októberében Truman öt embert nevezett ki az atomenergia bizottság élére, hogy azok a kormány részéről ellenőrizzék az atomerőgyártást. A bizottság tagja lett többek között a Kuhn-Loeb hatalmas bankház egyik volt igazgatósági tagja és a Mor-

gan-csoporthoz tartozó Cowles hirdetővállalat egyik szerkesztője.

Az atomenergia bizottság úgynevezett ipari tanácsában 3 Rockefeller-érdekeltséghez tartozó tagot, 3 Morgannal társaságban lévő embert és a Mellon, Dupont, Shell-Oil, valamint az International Nickel társaságok egy-egy képviselőjét nevezték ki. Ezekben a vállalatokban Morgannak és Rockefellernek vannak érdekeltségeik. Az egyik vállalat igazgatói között szerepel John Foster Dulles is.

Az atomenergia bizottság hányásati és kutatási tanácsa 8 tagja közül 6 üzleti összeköttetésben áll Morgannal, a másik kettő az International Nickel és a Dillon Read érdekeltségek embere.

Az atomenergia bizottság tehát Truman utasítására néhány jelentéktelen részleget kivéve mindent magánkézbe adott. A monopoliumpok emberei minden pénzügyi kockázat nélkül szakértőivé váltak az atomtechnikának. Ezek a monopoliumpok mostmár — fejezi be cikkét a lap — egészen ki akarják sajátítani az atomtelepeket.

Bábjáték, oktatás, kultúrmmunka az MNDSZ munkatervében

A legváltozatosabb kultúrmműsor sem tudott olyan tömeget megmozdítani tanyavilágunkban és az üzemekben, mint a bábjáték előadásai — mondja Kővesi Lászlóné az MNDSZ debreceni bábszínházának rendezője. A szülői munkaközösségeken keresztül kapcsolatba kerülünk a tanyasi gyermekekkel, akik ujjongva nézik végig a „Okos Katát” és, akiknek tetszését bizonyára megnyeri majd a „Tiszta vizet a pohárba” c. szovjet bábjáték.

A Szovjetunióban ugyanolyan gondot fordítanak a gyermekek szórakoztatására, mint a felnőttekre. Ez az oka annak, hogy a szovjet bábjáték tartalmuknál fogva óriási nevelőhatással vannak a kicsinyekre.

Az MNDSZ központban lefordítják a bábjátékokat és átdolgozzák a mi viszonyainkra. A „Tiszta vizet a pohárba” c. játék tanulsága pl. az, hogy ne az égből várjunk esőt a termésre, mert az ember képes akarata alá kényszeríteni a természetet és szorgalmas munkája nyomán az ötéves terv végére minden faluban a konyhák falából ömlik poharunkba a kristálytiszta víz. Hiába sopánkodnak a Pató Pállok és Szatyornénikék (a falu elmaradt emberei, hogy hasztalan a veritékes munka, az idő azokat igazolja, akik nem az égtől könyörögnek esőért, de a kútból a háztartásokat és földelket ellátják megfelelő mennyiségű vízzel).

A tanyai iskolában, ahol

nincs öttörőt' hon és tanulószoba, még az első tervévben megszervezzük, lehetőleg ötközletessel és állandó felelős ellenőrzéssel, hogy a felmerülő problémák rögtön megoldhatók legyenek — fejezi be beszámolóját Szabó Károlyné a szülői munkaközösség felelőse.

Fazekas Sándorné ügyvezető nagy vonalakban vázolja háromhónapos munkatervüket, melyben első helyen áll a politikai oktatás. Falusi asszonytársulat a termelőszövetkezeti csoportokon belül megszervezzük, hogy a falusi pártszervezetekkel karöltve végezzék felvilágosító munkájukat. Első és legfontosabb feladatunk az MNDSZ csoportok átszervezése, hogy a területi csoportokban is a munkásszónokok vezető szerepét hangsúlyozzuk ki.

Kiss Gáborné gazdasági felelős a budapesti MNDSZ adminisztrációs iskola anyagának alapján Debrecenben is adminisztrációs iskolát szervez, ahol a gazdasági felelősök egyetemes tanfolyamon megtanulják, hogyan kezeljék a közösség anyagi javait.

A közeljövőben két eseményt ígér az MNDSZ: január 23-án a területi és üzem MNDSZ csoportok részére ismerkedési esőt rendez, február második felében később meghatározandó időpontban pedig az összes debreceni ruháüzemek bevonásával ruhábemutató lesz. Erre a ruhábemutatóra mozgósítják az üzemek sztahanovista asszonyait, akiknek munkaversenyre kerülésük mind több ruhadarab jut a dolgozóknak.

Élmunkás jelölések a Hortobágyi Állami Gazdaságban

A Hortobágyi Állami Gazdaságban most tartották üzem értekezletét. Az összegyűlt munkások kijelölték maguk között azokat, akiket élmunkás és kiváló munkások kitüntetésre terjesztenek le. Elsőnek Kovács Sándor kacsást, aki 150 százalékos teljesítményével ünt ki a konyai háztartónál dolgozóva olyan gonddal végezte munkáját, hogy a kéthónapos választási malacok súlyát 23,5 kilóra növelte.

Szabó Ferenc gépészt is felterjesztették élmunkáskitüntetésre. Az ösei szántóvetési munkáknál ő végezte teljesen egyedül a traktorok jó karbantartását és állandó túlórázással teljesítménye maximumát nyújtotta.

Agócs László bérrelszámolót kiváló munkás kitüntetésre javasolták. Pásztor Béla élmunkás kitüntetésre. Pásztor Béla Ohaton

(traktoros, átlagosan 160-180 százalékos teljesítményt végzett az ösei munkák idején a sztráji munkások nagy üzemanyagmegtakarítást ért el).

A négy munkáson kívül még számos más kiemelkedő teljesítményt ért munkás van az állami gazdaságban. Es valamennyien egy cél érdekében az ötéves tervért és a szocializmus építéséért dolgoznak.

Molnár István, Sapa Károly, Juricskó József, Hajdú József, Adam József, Fábán István, Ferenczi Károly és Subai Ferenc mind száz százalékon felül dolgoztak. A gazdaság minden egyes dolgozója azon fáradozik, hogy napról-napra növekvő teljesítménnyel a munkaverseny során az állami gazdaságot az országban az első közé emeljék.

A Szovjetunióban járt delegáció tagjai országos előadó körúton számolnak be a tapasztalataikról

Diósgyőr delegáció ünnepélyesen fogadják Muszka Imrét szatmári generális, muszka 70. születésnapja alkalmából Muszka Imre, Berki Mihály, Csillag Miklós és Danó Károly kíséretében Moszkvába a magyar nép szándékait szállító vonattal. Csodálatos élményekben gazdag három hét után tértek vissza a Szovjetunióba. A delegáció tagjai a Magyar-Szovjet Társaság rendezésében most előadatra indulnak, hogy beszámoljanak mind arról, amit láttak a Szovjetunióban, a megvalósult szocializmus hazájában.

Február közepéig a delegáció tagjai fateressik a nagyüzemek és számos vidéki város mezői szervezeit, ahol nemcsak előadásokat tartanak, de munkák imre, a kiváló sztahanovista esztendőgyos bemutatja munkámszerepét is, hogy átadja a szovjetunióban szerzett tapasztalatait a magyar dolgozóknak.

A vidéki előadássorozat és tapasztalatátadás első állomása Diósgyőr-újváron

KÖNYVTÁR A SIVATAGBAN

A „Befák-dala” sivatag-könyvtár, a Kankáli Kulj-területen már egy éve működik egy tízezer kötetes tudományos könyvtár. A környék néhány országában már fiókoka, is nyitott a könyvtár. E sivatagi tudományos központ könyvtárányak összehangolásában Moszkva, Leningrád, Taskend és Alma-Ata tudományos intézetei vettek részt.

A könyvtár anyagát felhasználják munkájukban a Befák-dalai kísérleti állomás munkatársai. Ez az állomás a mezőgazdasági akadémia kazah fiókja, amely a sivatag termékeanyagtételének problémáival foglalkozik. A könyvtár kézikönyvei és szakkönyvei nagy segítséget nyújtanak a tudósoknak.

Ellátogatnak a könyvtárba a környék pásztoraí és a juhtenyésztés munkásai is. A könyvtár dolgozói pedig rendszeresen felkeresik a tudományos kutatóexpedíciót és elárják a szakirodalom újonságával.

Ejírás indult az államosítási rendelet kijátszó ellen

A nehézipari minisztérium tiltak — bár alkalmazottak lét. Tiessler József, Gáspár Mihály, száma elérte a törvényben megadott számot — nem jelentették be és ezzel üzemüket az állami tulajdonbavétel alól kimentették.

A költő legértékesebb forradalmi verseit és a róla szóló legfontosabb tanulmányokat lefordították orosz, cseh, magyar, bolgár, lengyel, francia, angol nyelvre, hogy a külföld dolgozói is megismerhessék a nagy román költő költészetét.

Nagy ünnepek Romániában az Eminescu centenárium alkalmából

Bukarest: Mihail Eminescu, a nagy román költő születésének január 15-i 100. évfordulója alkalmából az egész román népköztársaságban ünnepek keretében emlékeznek meg Eminescuról. A centenárium előkészítésére alakult országos bizottság Mihail Sadoveanu híres román író elnöksége alatt magában foglalja a romániai kulturális élet legkiválóbb szemlélyiségeit.

A román irodalmi kutatók által tanulmányozták az Akadémia könyvtárában elhelyezett Eminescu hagyatékot és nyilvánosságra hozták a költőnek azokat a forradalmi költeményeit, amelyeket a régi reakciós rendszerek irodalompolitikája nem engedett napvilágra hozni.

A centenárium tiszteletére Alekszandr Jar író „Hajnalcsillag” címmel, a költő műveiből merített balladázóvetet, Camil Petrescu író pedig „Eminescu” címmel drámát írt. Az írószövetség vidéki szervezetei január 15-én diszkrét tartanak. Az ország legkisebb falvaiban is plakátok hirdetik a nagy költő centenáriumát, a posta pedig emlék-bélyeg sorozat kibocsátásával emlékezett meg az évfordulóról.

34 debreceni tanut idéznek meg egy tömeggyilkos SS-legény bécsi tárgyalására

Az Österreichische Volkstimme közli, hogy rövidesen bíróság elé kerül Bécsben Hajmar Hansy SS-legény, aki sajátkezűleg követett el Badenban tömeggyilkosságokat.

Az Osztrák Néppárt, a fasiszták protektora, mindent megtehet, hogy megmentsék. Eddig el is húzta a per megindítását, sőt majdnem amnesz-

tiát eszközölt ki a „kisebb bünszerek”.

Az utolsó percben azonban jelentkezett Debrecenből 34 tanú, aki saját szemével látta, amint Hajmar Hansy öldökölt azok egész sorát revolverlővésekké letériterítette. Ezek után az eljárás nem lehetett halogatni. A Debrecenből írásban jelentkezett tanúkat mezdítették a tárgyalásra.

A minisztertanács határozata biztosítja a magyar dolgozók egész évi üdülését

A pénteki minisztertanács határozatát fogadott el a népjóléti miniszter előterjesztésére a dolgozók 1950. évi üdüléséről. A dolgozók üdültetését a közszolgálati alkalmazottak kivételével, az elmúlt évhez hasonlóan 1950-ben is a Szakszervezetek Országos Tanácsa végzi.

Az üdülési üdülők férőhelyei feltett elsősorban az illető üzemi rendelkezik. Az ipari szak-szervezetek csak az üzemek által be nem töltött férőhelyeket vehetik igénybe.

A határozat kimondja, hogy az 1950. évi üdültetésnél figyelembe kell venni a dolgozók egészségvédelmi érdekeit és ezért a gyógyüdülőkbe elsősorban az üzemi orvos javaslata alapján utalják be a dolgozókat. A dolgozók havi teljes jövedelme alapján az üdülési hozzájárulást öt csoportra osztották. Eszerint:

I. 500 forint havi jövedelemig napi 4 forintot, II. 700 forint havi jövedelemig napi 6 forintot, III. 900 forint havi jövedelemig 8 forintot, IV. 1.500 forint havi jövedelemig napi 12 forintot, V. 1.501 forint havi jövedelemtől 15 forintot kell a dolgozóknak téríteni. Egy fokozattal kevesebb térítési díjat fizet a dolgozó, kinek legfeljebb két gyermeke van. Az 1950-es évben előnyösen megvált az a dolgozó, aki hozzájárulási díját a dolgozók hozzájárulási díjaitól elvonás nélkül fizeti.

amelyet progresszíven állapítottak meg a következőképpen: aki mint üdülésre jogosult dolgozó, 4 forintot fizet, annak családtagja 13 forintot, a 6 forint után a családtag 14 forintot, 8 forint után a családtag 15 forintot, 12 forint után a családtag 17 forintot, 15 forint után a családtag 20 forint üdülési hozzájárulást fizet.

A minisztertanács határozata szerint az üdülők a lehetőséghez képest el kell látni a legkedveltebb sporteszközökkel (röplabda, ping pong és vízi járművek). A dolgozók szárazkutatására mozielőadásokat és szórakoztató műsorokat rendeznek. A felnőtt dolgozók üdültetésével jelentős összegeket fordítanak a gyermekek és a tanulók üdültetésére, gyermek-üdülési szervezést és lebonyolítását a népjóléti minisztérium végzi.

Az 1950-es évben már a dolgozók üdültetése a szabadságolások új rendje szerint történik úgy, hogy nemcsak a nyári hónapokban, hanem egész éven át kipihenhetik a dolgozók évi munkájuk fáradsalmát.

Az üdülők egész évi üzemeltetése lehetővé teszi a dolgozók számára, hogy az üdülőttelepeket a korábbi hónapokban, szeptemberben és októberben is igénybe vehessék. Közudomású, hogy a hónapban van hazánkban a legtöbb napfényes, derűs nap.

A családtagok újrendszerű üdültetése, az ifjúsági és gyermeküdültetés, valamint az a tény, hogy a dolgozók egész éven át felkereshetik országunk legszébb üdülési helyeit, újabb biztonyságot adnak, hogy népi demokrátiánk kormányzatunk a párt irányításával az 1950-es évben még nagyobb lehetőséget biztosít pihenésre a dolgozó miliónok számára.

Dobi István látogatása a Kultúrkapcsolatok Intézetében

Dobi István, a minisztertanács elnöke meglátogatta a Kultúrkapcsolatok Intézetét, ahol Mihályfi Ernőnek, az intézet elnökének és Majláth Jolánának, az Intézet főtitkárának társaságában megtekintette az Albán Népköztársaság jennéllésének negyedik évfordulója alkalmából rendezett kiállítást.

Dobi István, a minisztertanács elnöke meglátogatta a Kultúrkapcsolatok Intézetét, ahol Mihályfi Ernőnek, az intézet elnökének és Majláth Jolánának, az Intézet főtitkárának társaságában megtekintette az Albán Népköztársaság jennéllésének negyedik évfordulója alkalmából rendezett kiállítást.

Természettudományos oktatás alakítja az új embertípust

Kiss főigazgató nyilatkozata tanügyünk új feladatairól és eredményeiről

— Soha ilyen érdeklődés nem mutatkozott meg az iskolai tanuló körében a természettudományok iránt, mint, amióta a természettudományos oktatást tettük az oktatás gerincévé — mondja Kiss Sándor tankerületi főigazgató. Már az általános iskola alsó tagozataiban ahogy megnyívnál a gyermekek tehetsége azon keresztül, ahogy a világ kialakulását figyelik.

Nem ütköznek ellentétbe a gyermekek az otthoni környezetben hallottakkal?

— Nem, mert a problémák nagyrészt feloldódnak, hisz a szülői munkaközösségekben a szülői pedagógusokkal karöltve tárgyalják meg esetlegesen az oktatás módszereit és nem egy-egy kapunk öntudatos, okos szülőktől helyes, egészséges útmutatásokat — adja meg a választ Kiss főigazgató.

Általában mely tanzakok iránt nyilvánul meg a legnagyobb érdeklődés a középiskolások között?

— Erre nehéz lenne határozottan felelni, hisz ma már népi demokráciánkban ott tartunk, hogy nincs megkérdőjelezhető osztralyhelyezete szerint a tanulói fűjűség mint régen, amikor csak a kiváltságosok elvezethették egészében a tudomány és művészet ágait. Emlékszünk, hogy a szegény munkás és paraszt szülők gyermekei papoknak, tanítóknak mehettek legjobb esetben, nagy protekcióval, holott képesek voltak homlokegyenest más pályára tenni őket alkalmassá. A szocialista gyermeknevelés megújította az „öröklött” tanzakokat, fizgatóit, stb. állást. Ha a vállalkozó gyermek fizikailk munkára termelt, akkor azt csirálhatala és ha a gyári munkás gyermeke kutatómunkára született, akkor a szocialista társadalom módot nyújt arra, hogy képességeit fejlessze. Az elött az osztály elött, mely eddig el volt zárva a művelődés lehetőségeitől, az elött ma szélesre lépett az új iskolák kapuit a népi demokrácia közoktatása.

Milyen új terveik vannak a köz-

oktatás terén az ötéves terv folyamán?

Balogh Sándorné előadó válasza erre a kérdésre: — Elsősorban a kollégiumi határozatot szélesítjük ki középiskolai vonalra. Hajdú megyében tíz nagyobb, negyven kisebb iskola épül, az általános iskolákat a megyében halva tantervűre bővítjük.

— Az ötéves terv megszűnteti a tanítók túltelherelését, mely különösen a falvakban öltött ijesztő méreteket — veszi át újra a szót Kiss főigazgató. Magyarországon már a hároméves terv is hozott egyhithet ezen a téren, de egy tanítóra még mindig ötvenöt gyermek esik az ötéves terv végére azonban egy tanítóra legfeljebb negyvenöt gyermek esik évenként. A tanyaközpontokban, ahol régen olykor húsz kilométert gyalogoltak az iskolásgyermekek a legközelebbi iskoláig, nyolc osztályos iskolák épülnek.

Bereltyőújfaluban gimnázium épül — folytatja Balogh Sándorné. Jelentős változásokat hozott a múlt év szeptembere, amikor a kulák gyermekek kiváltak a mezőgazdasági középiskolákból, az úgárdák és szövetkezetekben tömörült parasztnak gyermekei már a középiskolákban elsajátítják a termékdalkodás alapelveit, amelyeket azután a gazdasági iskolákban fejlesztenek tovább.

Milyen új iskolákat kap

A háborús bűnösök szökését segíti elő a finn kormány huzavonája

Helsinki: A Vapá Sana rámutat, hogy a finn kormány továbbra is állhatatosan halgat a háborús bűnösök kiadatása kérdésében. A lap megjegyzi, hogy a kérdés célszerű elhúzása azért szükséges a finn reakciónak, hogy lehetőséget nyújtson a jegyzékben említett bűnösöknek, hogy külföldre szökjenek Finnországból. Ugyanakkor a lap kiemeli, hogy a reakciós sajtó újabb rágalmozó hadjáratot indított a Szovjetunió jegyzéke ellen.

Debrecen az ötéves terv folyamán?

— 1950 szeptemberében nyílik első osztállyal egy vegyipari gimnázium, a gépipari gimnázium nem hároméves, már ez év júniusában átmennek a harmadik osztály növendékei a negyedikbe, mely után érettségizni vizsgát tesznek. A nevelés terén elsőrendű szempontunk, hogy a középiskolák végzett növendékeiből kerüljenek ki a jövő jölképzett középiskolái. A VKM minden igyekezte oda irányul, hogy minél jobban megkönyvitse ifjúságunk számára a tanulást.

Múlt évben az általános iskolai növendékek 35, a középiskolások 40 százaléka kapott ösztöndíjat, az ötéves tervben ez a szám jelentős mértékben emelkedni fog. A hároméves terv folyamán a tanulóknak kb. fele részéről tankönyv- és taneszközhiányban, az ötéves terv végén minden tanuló el lesz látva könyvekkel és iskolaszerekkel.

Milyen általános elemeneit mutatnak fel a növendékek?

— Lényegesen jobbat, mint a múltban. Elsősorban, mert több az egészséges gondolkodású jó képességű növendékünk, mint ez előtt, mikor az elkényeztetett, elpuhult kapitalista csemetéket tanítottuk, akik csak divatból tanultak másodsorban, mert sohasem tapasztalt közvetlen kapcsolatot fejlődött ki a felszabadulás utáni években tanárok és növendékek között. Tanítványaink bátran nyilvánítják véleményüket a tanítási módszerekről és kívánásaiknak kifejezést adnak, ha valamit kifogásolnak. Ha ezek a kívánások helyesek, akkor helyt is adunk nekik.

Például milyen kívánások merülnek fel?

— Talán hihetetlennek tűnik, de a leggyakoribb kívánás, hogy emeljék fel a természettudományi órák számát.

Szóval kellő halást gyakorol a természettudományos oktatás az ifjúságra?

— Igen, tanáraik, tanítók nem a régi babonákat hirtik el gyermekeink lelkében, hanem a természettudományokon keresztül nevelik az új típusú embert!

A Szakszervezetek Országos Tanácsának Határozata a sztáhanovisták első országos tanácskozásának összehívásáról

A Szakszervezetek Országos Tanácsa határozatot hozott a sztáhanovisták I. országos tanácskozásának összehívásáról.

„Hároméves újjáépítési tervünk sikeres megvalósításával munkásosztályunk, dolgozó népünk, a Magyar Dolgozók Pártjának és szeretett vezírünknek, Rákosi Mátyásnak vezetésével megteremtette népgazdaságunk további szocialista fejlődésének feltételeit — mondja a határozat — Gyáriparunkban, bányászatainkban, közlekedésünkben felszámoltuk a kapitalista kihasználást, az ipari termelés és a közlekedés, a nép államának kezébe került.

A magyar munkásosztály az egész ország dolgozó népének már eddig is példát mutatott az öntudatos termelőmunkában. Mind szélesebb dolgozó tömegek vesznek részt öntudatosan, odaadón a szocialista termelés fejlesztésében. Pártunk irányításával a munkaverseny tömegmozgalommá fejlődött. A dolgozók szászereinek egyéni kötelezett-ségvállalása és a vállalati kötelezettségek teljesítése, a munka termelékenységének országunkban eddig ismeretlen emelkedését hozta létre. A munka termelékenységének növeléséhez jelentősen hozzájárult az újítók és észszerűsítők ma már közel száz-ezres serege. A magyar munkások lelkesedéssel léptek a szovjetunió hős sztáhanovistái nyomdokaiba, hogy a nagy Sztálinnak, a világ dolgozó négy vezírének születésnapját kiváló munka eljesítményekkel írják be aranybetűkkel Magyarországon a szocialista építés történetébe.

Nemes versengés indult meg a szakmák legjobb munkása címéért. Ez a verseny rövid hetek alatt országos hírnevű emberek kötéte a Muszka Imrét, Horváth Edét, Ladó Istvánok, Lócsi Jánosok, Pozsonyi Zoltánok és Panyi Ferencéket. A magyar sztáhanovisták bebizonyították, hogy a szovjet sztáhanov-mozgalom tapasztalatai és módszerei teljes mértékben alkalmazhatók a mi ipari termelésünkben, szocialista építésmunkánkban is, hogy e módszerek jelentősen meggyorsították az építés ütemét, új, magasabb színvonalra emelik a munka termelékenységét s egyúttal emelik a dolgozók életszinviatát.

A kevesek mozgalmából a magyar sztáhanovisták mozgalmává egyre inkább a sokak mozgalmává válik. Munkások és mérnökök, technikusok és mesterek vetelkednek egymással, hogy a legszélesebb körben alkalmaz-zák az új, szocialista munkamódszereket.

A sztáhanov-mozgalom új módon veti fel a munka termelékenységéért folyó harcunk kérdéseit. A munkához való új viszony központi kérdése teszi a munkásság mind szélesebb tömegé számára a technika urálását és eredményesebb kihasználását.

Felismerve a sztáhanov-mozgalom jelentőségét, a munkatermelékenységéért folyó harcban, s a nagy érdeklődést, amely munkásságunk legszélesebb tömegében megnyilvánul a sztáhanovista munkamódszerek iránt, a Szakszervezetek Országos Tanácsa a mozgalom tovább-

bi kifejlesztése érdekében 1950. február 26-ra országos tanácskozásra hívja össze a legkiválóbb magyar sztáhanovistákat.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa azokat hívja össze, kik a legjobb példával járnak elől, hogy az ő tapasztalataikat az egész magyar munkásság közkincsévé tegye és ezzel az elmaradottakat és a gyengébbben dolgozókat segítse az életjárók munkamódszereinek átvételében. „A szocialista munkaverseny azt mondja: egyegek rosszul dolgoznak, mások jól — megint mások még jobban — érd utól a legjobbakat és őrj el általános emelkedést.” (Sztálin.)

A Szakszervezetek Országos Tanácsa a magyar sztáhanovisták I. országos tanácsának összehívásával kifejezésre akarja juttatni azt a megbecsülést is, amellyel dolgozó népünk viselkedik azok iránt, akik a nagy Sztálin nevével indulnak harcba a szocialista építés nagy ügyéért.

Egyben a magyar sztáhanovista tanácskozás azt a célt szolgálja, hogy a verseny eddigi eredményeinek tüzetes megvizsgálásával, a hibák és nehézségek és az ezek elhárítását szolgáló eszközök és módszerek feltárásával elősegítse az általános fel-emelkedést. A magyar sztáhanovisták mozgalmának napirendjére tűzte a még rejtett tartalmok felszínrehozásának kérdéseit. E hatalmas tartalmak akkor tudják hasznosítani a szocialista építés meggyorsítása érdekében ha a legjobban dolgozó a technika meghódításával, tapasztalataik, tudásuk, fejlebb munkamódszereik átadásával a munkásság széles rétegeit segítik magasabb termelési színvonalra emelni. Ezért az első országos sztáhanovista tanácskozás egyben az új, magasabb technikáért, a technika urálásáért folyó harcot is szolgálja.

A SZOT felhívja a Szakszervezetek Központi Vezetőségét, az üzemi bizottságokat, a műhelybizottságokat és szakszervezeti bizalmiákat, valamint a műszaki csoportokat, hogy a sztáhanovista tanácskozás hatalmas feladatainak megfelelően a tanácskozásra a termelőben élenjáró munkásokat, mérnököket és technikusokat jelöljék ki. A küldötteket üzemi értekezleten kell megválasztani, a legszélesebb munkásnyilvánosság bevonásával.

A nagy Szovjetunió hős munkásosztályának példáját követve a magyar munkásság, pártunk, dolgozó népünk böles vezető és tanítója Rákosi Mátyás elvtárs vezetésével a munkát nálunk is a becsület és dicsőség dolgává tette. A magyar sztáhanovisták első országos tanácskozása ennek a becsület és dicsőség dolgává vált munkának a konferenciája lesz. Készüljünk a tanácskozásra jó munkával, a munkaverseny kísérlésével, az új sztáhanovista eredményekkel, az új sztáhanovisták száruval, ezreivel.

Éljenek a szocialista építés élenjáró harcossal: a magyar sztáhanovisták!

Éljen a magyar sztáhanovisták I. országos tanácskozása.

Szakszervezetek Országos Tanácsa.

A görögkeleti és unitárius egyház püspökei letették az esküt a népköztársaság alkotmányára

Csiky Gábor, az unitárius egyház püspöke vikáriusa és Zubkovic György a görögkeleti egyház püspöke szombat délután meg-

lettek a Népköztársaság Elnöki Tanácsánál és letették az esküt a Magyar Népköztársaságra és annak alkotmányára.

Magyar Művészek Alkotó Háza

A sárospataki Rákóczi vár, ahova a dolgozók országa a népi alkotókat: írókat, zeneszerzőket, képzőművészeket összegyűjtötte, hogy gondtalanul, csak munkájukra élve dolgozzanak fel, amit a dolgozók között járva átéltek: valóban méltó környezetet a művészi alkotásra. Néhány esztendője a 7000 éves Vörös Torony omladozó termeit szakavatott kezek restaurálni kezdték, hogy itt, e sok vihart látott bastatoronyban s a hozzá csatlakozó remekművi renaissance termekben teremtsenek helyet az ország egyik legszebbnek ígérkező vidéki történelmi múzeumának. Az öreg boltívek alatt gyűlnek már a régi fegyverek, amelyekkel a magyar szabadságot csatázták, a könnyes thékázban sorakoznak a vaskos lövések, melyekből régi idők emberei szívták magukba a szellem világosságát.

Rácz István, a népművelési minisztérium által a közel múltban megnyitott Művészek Alkotó Házaának gondnoka vezet végig a kastélyban, ahol valaha Rákóczi Ferenc országgyűlést tartott, hol Balassa Bálint írta verseit, Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc szövetkeztek harca a Habsburgok ellen, ahol Tokaji Ferenc elkeseredett, lázadó parasztlajkaszabotkák a népanyázó landknechteteket itt, a történelmi emlékektől terhes falak között dolgozik a művészek, írók első csoportja, akik a december 26-iki megnyitás után megkezdték munkájukat.

Száz évvel ezelőtt — beszél Rácz István — Petőfi, midőn meglátogatta Sárospatakat, felháborodottan jegyezte meg, hogy a Rákóczi Ferencnek, Zrínyi Péternek otthonában „holmi Preczenheim” herceg uradoklik. Ha ma járna végig a kastély szobáit, bizonyosan elégedetlen látná: a Rákóczi kastély végre méltó önkéntes kezébe került, magyar írók és művészek élnek s munkálkodnak e történelmi falak között. A szobák ajtaján új feliratok emlékeztetnek a Vár hajdani tulajdonosai közül azokra, akikre emlékezni érdemes.

A Tokaji Ferenc szobában — melyet Windischgrätzék idejében az egyik hercegi vénkisszonszónyról Natália szobának neveztek — most Képes Géza lakik. Képes maga is pataki diák, sőt később pataki tanár volt, azonban reá is vonatkozott az „idegeneknek szigorúan tilos” rendelet és sohasem léphetett be a Várba mindaddig, amíg most a Magyar Népköztársaság vendégeként nem lett lakója a szép boltíves szobának. A fülkeszerű, tág ablakmélyedésbe van beállítva számára egy öreg renaissance asztal, melyen valaha Ján Comenius Amos, a nagy huszita pedagógus dolgozott. Ez az a történelmi asztalon Képes most a bolgárok Petőfijének, Hriszto Botevnek mérésen forradalmosított versét fordítja. De ott hoveznek előtte Eluárdnak a versei, Sztálinról írott hatalemas odája is, mind megannyi tolmácsolásra váró feladat, amit itt az Alkotó Otthonban akar elvégezni.

Mellette a Rákóczi szobában Kardos László szintén műfordításokon dolgozik: albán forradalmi versek, egy Szefoklész dráma fordítása, Tythonov költeményei s egy készülő Shelley-kötet jelzik azt a munkaprogramot, melynek megvalósítására Patakra jött.

Odébb Szabó Pál, a paraszti élet kitűnő ábrázolója Bán Frigyes rendezővel egy új film forgatókönyvét írja: a film a „Talpalatnyi föld”-nek lesz a folytatása és tisztántúli parasztnak a fasiszták elleni küzdel-

4. oldal

DEBRECZEN

mét, a felszabadulás nagy fordulóját vetíti majd elénk. Ugyancsak egy film kéziratán dolgozik a fiatal Hunyady József, aki nemrég hosszú heteket töltött az alberttelepi bányászok között és most a magyar sztahanovistákról, bányászaink elszánt küzdelmeiről ír filmet.

A „Balassi” szobában az új muzsikusi nemzedék egyik ígéretes tehetségét, Kurtág Györgyöt találjuk kottalapjai fölé hajolva. Tervek, vázlatok előtte: egy hegedűszonáta készülő tétel, egy új tömegdal foglalkoztatják — és közben intenzíven dolgozik a zongora mellett is, hiszen őt nemcsak mint szíriai hirtogató zeneszerzőt, hanem mint kitűnő stílusérzékkel bíró pianistát is számon tartják mesterei. A zeneszobában — melyet Bartók Béláról neveztek el — a kitűnő Antal István ül a zongora mellett és épp új szonett szerzők darabjait tanulmányozza.

— Magam sem hittem, mielőtt idejöttem volna, hogy ilyen egyszerű hely ez az Otthon — mondja Antal István. — Igen nagy ajándék ez nekünk, hogy néhány hétre teljes intenzitással átadhajunk magunkat a munká-

nak: naponta akár nyolc-tíz órát is ülhettek a zongora mellett és kereshetem régóta ismert, gyakran játszott művek még igazibb tolmácsolását, vagy új művekkel ismerkedhetem. S milyen jó ez a nagy nyugalom, ez a puha téli csend; ha kifáradtam a munkában, nagyot sétálok a park berhavazott fái alatt vagy szobámban a kandalló tüze előtt üldögélve érlelem ki magamban zenéi problémáimat.

Egy másik szobában Székelyné Kasznár Aranka festőművész nő tart szeregszemlét számtalan rajza és tanulmánya fölött, melyeket nehézipari nagyüzemeinkben, a Martin kemencék tüzesen izzó világában készített. — Az üzemekben járva rengeteg benyomást szedtem magamba, rengeteg vázlatot, rajtot készítettem — mondja a művész. — Ezt a sok élményt azonban ki kell érlelnem magamban, a rengeteg optikai emléket el kell rendeznem és képpé kell formálnom. Tudom, hogy nem szabad nyers naturalizmussal csupán azt vinnem a vászonra, amit láttam, hanem a képemnek ennél sokkal többet, a látszatot túl a lényegét is meg kell rögzítenie. Ehhez a munkához ki-

tűnő segítség számomra az Otthon, mert itt nemcsak az emlélyüléshez való zavartalan nyugalmat találok meg, hanem a művészekkel, írókkal való beszélgetések folyamán tisztulnak bennem a kérdések, jobban átérzem, hogy mit vár tőlünk, művészektől a Párt s mit vár a magyar dolgozó nép.

Ahogy járunk a szobákat, egyre nagyobb élvezettel figyeljük, milyen remek, művészi környezetet teremtett a Népművelési Minisztérium az Otthon vendégléte számára. Az egyes szobák korabeli butorokkal vannak berendezve s minden egyes darab külön esztétikai örömet okoz a szemlélőnek. S megértjük, a népi demokrácia nemcsak meleg szobát s jó ellátást kíván nyújtani a nép ügyéért harcoló művészeknek, hanem irántuk érzett nagyrabecsülését azzal is ki akarja fejezni, hogy az ő kényelmük szolgálataiba állja mindazt, ami azelőtt csak a gazdag kiváltságosok előjoga volt: régi korok remekbelfaragott bútorait, Járunk valaha főúri kastélyokban is és azok bizony gyakran csupán hivalkodó fényűzést, de igen kevés művészi érzékre való holmit tartalmaztak; itt az Otthonban sehol sem bukkantunk bántó, hengegő fényűzésre, ellenben minden tárgy, minden bútor darab azt sugározza felénk, hogy e szobákat a magyar nép művészei iránt érzett meleg szeretettel és igen magasrendű művészi ízléssel rendezték be. Latogatásunk során megismerkedünk az Otthon többi lakóival is: Irsai Verával, a kitűnő zenepedagógussal, aki több zenepedagógiai cikket és előadást dolgozik itt, Rozs Jánossal, ezzel a robusztus erejű munkásfestővel, a karriatúra fegyverét kezelő, ragadó ügyességgel. Az egyik szobában Goda Gábot találjuk íróasztala mellett; Goda egy nagy regényen dolgozik itt, melynek hőse az a sok-sok munkás, akik demokráciánk a közélet egy-egy magas, vezető pozíciójába helyezték.

Midőn az ebédőben együtt van az Otthon minden lakója, a jóízű vacsora után még soká elbeszélgetünk a művészekkel. S fölvetjük nekik a kérdést: nem félnek-e attól, hogy ez az Otthon a maga kényelmével, szépségével valamiféle elefántcsonttoronnyá válhat, mely inkább elválasztja majd lakóit a valóságtól, a dolgozók harcától, semmint hogy közelebb segítené őket a valóság megismeréséhez?

— Erről szó sem lehet — adja meg a feleletet Hunyady József. — Hiszen ez az Alkotó Háza nem lesz állandó otthonunk, hanem csak bizonyos időre, néhány hétre, vagy egy-két hónapra jövünk ide. A valóság megismerését természetesen szerte járva az országban kell elvégeznünk: így voltam én most hosszú heteken át Alberttelepen. Mindazt azonban, amit ott láttam, meg kell írnom s ezt már jobb nem a helyszínen végezmem, hanem itt, ahol zavartalanul föleleveníthetem emlékeimöt s kiválogathatom közülük azt, ami a legjellemzőbb s művet, egységes munkaként formálhatok belőlük. Ehhez az elrendezés, megformáló munkához viszont kitűnő lehetőséget nyújt nekünk az Otthon.

S van az Otthonnak még egy másik előnye is — fűzi hozzá Képes Géza. — Itt az írók megismerkedik a képzőművészek, zeneszerzők szimpádi szerzők problémáival és is láthatja, hogy azok az erőfeszítések, amelyeket a mai magyar írók tesznek egy új, szocialista-realistá irodalom megteremtésére, hogyan jelennek meg a művészi életük és a zenében is. Bizonyos vagyok benne, hogy itt az Otthonban értékes művek fognak születni, azonban ezen túlmenően bennünk, az Otthon lakóiban megteremtődik az egész magyar művészi életnek egy új s igen természetes termékeny egyébe is.

Midőn Rácz Istvánnak, az Otthon gondnokának megdicsérjük, hogy milyen jó a művészek ellátása, étkezése, ő trefás mosollyal megjegyzi: — Semmi sem új a nap alatt: megtörtént az már azelőtt is, hogy az állam ingyen kosztot és lakást adott a magyar íróknak. 1933 tavaszán például együtt ültem a vádlottak padján József Attilával: ő akkor a „Lebukott” című költeményéért 3 havi fogságot, jó magam meg két esztendő börtönt kaptam. Többek között ezen is lemerhetjük, mekkorát változott a világ, hogy im a magyar író sem üldözött vad többé e hazában, aklak nélkülsz, üldözöttség és börtön a sorsa, hanem lépten-nyomon tapasztalhatja népünk szeretetét, megbecsülését. A Kossuth díjak alapítása, a Művészi Szövetségek szervezése után az Alkotó Háza is újabb bizonyítéka annak, hogy a demokrácia mennyire gondját viseli művészeinknek.

(K. L.)

Az Eminescu-centenárium és egy debreceni tanulmány

Az Eminescu-centenáriumnak érdekes debreceni vonatkozást ad az a körülmény, hogy a legtehetősebb Eminescu-fordítások két debreceni költő: Oláh Gábor és Mata János nevéhez fűződnek. Már a harminc évvel ezelőtti megkezdések a debreceni írók a „Haladás” erdélyi folyóirat részére a kelet-európai irodalom ismertetője kapcsán Eminescu egyenes munkáinak lefordítását, 1935-ben Costa Carer Colta román költő debreceni látogatása Mata Jánosnál új lendületet adott ennek a munkának és Oláh Gábor Mata Jánossal együtt 1936 nyarán lefordította Eminescu 104 költeményét. Oláh Gábor pedig megírta az első magyarul írt Eminescu tanulmányt, melyből alább közlünk szemelvényeket.

Eminescu erdélyi szerző költészetében a legizibb hang az amit a „Császár és proletár”-ban ütött meg. A lázadó, a társadalmi elnyomások ellen izzó erővel tiltakozó ember hangja. Ez is a legmaradandóbb költészetében, melynek rétegei: filozófáló kedv, valami mélyen zengő szomorúság s a romantikus természetessémetel kontrasztjaként a valóság és hétköznapi élet gátlós csikja, mely megmutatja a költő hanyatott életének fakóságát. A vándorszínész, a nyomorgó állatán ember azonban csak érinti ezt a réteget, hogy aztán természetessémetelében menekülve a romániai erdők romantikus hőseinek álmodja magát s csakonka élete kiegészüljön a költészetben, a teljesben.

Költészetének a lakó valóságát tükröző rétegeről ezt írja Oláh Gábor:

— Meszeszerű költészetének ez adta meg a kiemelkedő háttérét — az elöntött hatalmával. Ez a valóság hitelességgel még szebb teszi költői álmodozásait. Erősebben hargólyozza költészetét csodafájának alkatait: gyökere a legszivárabb földben s a kék égbe szökkenő virágai szírványoszinben ragyognak. Lehet később még jobban kifejlesztett volna Eminescunál ez a valóság-retege költészetében, amikor a költő már megszártól nézett volna vissza elgázolt életére. De mindössze 39 évet élt. Az örültek házában egy másik örülk ütötte agyon. Azt sem tudják: hova temették.

Gondolatainak tömeges gazdagságát, világlátását öt levele őrzí, melyet joggal nevezhetünk szatirának. Ez az öt költői levél a legsajátosabb műfaja Eminescunak. Pályája alkonyán írta: megtörve, kiábrándulva. A szavak pazar vizomlása, képek ragyogó frissége, leírások festői szépsége keretében itt a legközvetlenebb Eminescu írása, a nemcsak lélek gúnyba torzult fájdalma itt kacag legkezeesebben.

Van ezenkívül Eminescunak hét elbeszélő költeménye is. Közöttük legmélyebb, legizibb a „Császár és proletár”, melyben felszabad az író elnyomott lázadása, az a kemény, jövőbe harsanó hang, melyet belefojtott kora az íróba.

A „Hajnalcsillag” meséje egyszerű, a Hajnalcsillag beleszeret a királyleányba: mindig őt nézi a várkastély ablakán át. A leány is vele álmodik. A csillag leszál hozza romantikus ifjú alakjában s el akarja vinni hazájába. A leány a társadalmi szokások rabja: kérje meg rendesen a kezét, mint halandó, akkor övé lesz. Szóval a halhatatlanságát kívánja szerelméért.

Nem lehet megmagyarázni azt a sok szépséget, azt a hervedatlan báj, kecsességét, törékeny finomságot, amelytől ez a költemény ragyog. Eminescu minden edes bánata, szép szomorúsága, csillagok újján járó idealizmusa, holdfényes álmodozása: bele van boltozva, mint a Hajnalcsillag a csillagos éjbe. Hajnalcsillag edző szaváiban valami álomszerű sóvárgás van, mintha Eminescu lelke fájna benne, mikor halhatatlanságát ig kész odaadni egy földi leány szerelméért. A leány milyen realis mellett: csak kézzelfogható boldogság elégti ki. bár az utolsó jelenetben mintha eltemetett nemesebb magára eszméne. De a Hajnalcsillag nem válik elvont ideállá.

Es semmi szentimentalizmus, semmi nyögdecés. Néha finom hegedű üvegúrjaként zeng a vágy, a sóvárgás, de minden szóknak realis alapja van, oka és célja. Az érzélgőség túlozza a panaszt vagy a vágyat; Eminescunál a csillag sem túloz, edes hangjában valami naívsággal dalol a fájdalom. Ez a szónokiasságtól mentes, gyermeki bánat: gyönyörű. Olyan mint a tiszta patak: a behulló gyönyörök látjuk a mélyén; a hullám-

hamvas virágokat sodor. Eminescu a XIX. század legizibb romantikus költőtipusa. Az erdők költője. Báj és borzalom előtte az élet és a természet. — Gyönyörű hangon éneklé ebzett szíve dalait, mint Kelet-Európa rejtőzködő csalóganja. Vagy mondhatjuk a titokzatos erdők romantikus lovagjának, aki fekete lovon jár, fekete ruhában, hársfavirág a haja dísz, s ezüst kúrjón bús és elbűvölő dallamot fúj. Aki meghallja, mint a megbabonított vagy mint az álomjáró megy utána. — Csajja, csalogatja, a mesék renetegébe, ahol csengerek a rózsák csacsoq a patak, beszélnek a hársfák és szellemek kísértének egy ódon várkastély termeiben.

Azóta természetesen a fejlődés túlhaladta Oláh Gábor megálapításait. Ma már Eminescuban, a román irodalmi nyelv megletemtőjében többet látunk az új kritikai szemlélet fényénél. Írói arzenáljában nem a romantikus színeket, az erdők mesevilágába rejtőzött ember költői látomásait becsüljük meg elsősorban, hanem a lázadó proletárt, aki szenvedélyesen parázsló keserű és vad mondataiban milliók nyomorúságának adott művészi szépségében gazdag kifejezést. Ezért fogadjuk költészetéből szeretettel mindazt a világ dolgozója, ami haladó, tehát marandó.

Eminescu élete szenvedéseivel, nyomorúságával, álmokba menekülő kitűzöttségével az író életét példázta, aki nem vált lakájává kora uralkodó osztályának, hanem a burzsoa és földesúri elnyomás alatt szenvedő nép életét viszhangozta. Napjaink társadalmi — mint azt másik cikkünkben bemutatjuk — a dolgozók államában ottihott, alkotók házáat emelt az íróknak hogy a jövőjét építő nép életét nyugodalomban, gondtalanul örökíthesse meg. Eminescu korában a megemakkuvo íróknak nem Alkotó Művészek Háza, hanem szegényház, vagy mint a román költő esetében is — örültek háza jutott osztályrészül.

Két kor, két világ, két társadalom, mely alkotóját és dolgozóját egyaránt ennyire kétféleképpen becsülte meg.

Ez egyik nagy tanulsága Eminescu költői és emberi sorának. (K. L.)

A költözés város...

Búcsúlátogatás a hajdúhadházi gyermekvárosban, ahonnan a tiszadobi Andrásy család költözött a lakók.

Hajdúhadház, január hó. Az erdő hallgat. Az építők magukba zárják a munka hangját. Aztán felpatlan az ajtó és a néma, sárga szobában a lüktető élet szünet van. A hajdúhadházi gyermekváros boldog fia. Lakói az első szünetet kezdik meg a tanóra után. Az erdő zúgó forrása között, sőt a szobákban meg a fákak megülő gyászszíne várják. Néhányan kis fagyót havat követnek elő. Tak tőverőit, de bizony az kevés helygolyókat, száraz a tél, így helygolyókat helygolyókat, az utamodnak a fagyott száraz ávaron. Kerítés nincs az utcákban. A gyerekek városcsücsüben nem akár senki sem elszökni. S a kép láttára egy angol cím jut eszembe: „A lowlandi árva”. A komoran egytörő fekete falak, mint egy óriási kriptá zárják magukba a feltörő gyerekekkel.

ITT MINDEN MÁS

Pedig sok itt is az árva. Sok gyermek alet van itt, mert szülők nem tudják őket felnevelni másoktól. Jólvo ezáltal hozták ide. És nem kérdik tőlük Te honnan jöttél, miért, mit vagy? Hanem azt mondják: Jó helyre találtál itt meztanulhatod az emberi becsületet, itt az epülő szocialista Magyarország fogadott be, hogy olyan széss, mint amilyen tanuló egykor szeretett volna lenni de a környék és a muir rendszer számtalan bűne a nyomorba és a nélkülözésbe taszított.

EGY SVÁJCI KARÓRA...

és még valami, emiről most beszélni szeretnék, ami minőségű személyes igazán. Egy évvel ezelőtt egy éppézőmú búcsújárás rangosruhá ú fiatal gyerekek érkeztek a gyermekvárosba. Nem is jutt, hanem húztak. Gyűlölte az igazságot, egy új mindenkit és szeretett volna elszakadni és aztán mégsem ment el. Tanulni kezdett Tanítókat és felnyitották a szemét. Megmutatták nekik az új életet. Azt ami rá és mindegyik do-csú magyar fiatalra vár a szocializmus tele hajú országban.

Tanulni kell, hogy építeni tudjunk — mosolyog felem az új Bárony Pál, egy markánsru fiatal férfi már szinte egy feke a tisztán esztendő lakre építészemnek szere nek lenni és ez csak rajtam minden már, mert a demokraciában minden lehetőségy nyitva áll előttünk.

Vali mikor írték átért meg Tom Tyler voltak a leggyerebbek a szememben és a várá sőt egytől minden kit, aki a jó útra akart vezetni, ma kivettem saját bütségemét és ezé. Gyillem az ékkövét a szobáimnak. De hiszen ma már minden más, és a most csak rossz emlék, a jelen eodés-ság valóság és a jövő virágáború is van. Ezt a szem ott irják meg a Bárony Pált, mintha viccerétek volna karján búcsún estilog egy órára. Ezt már itt lép a szocializmus, ő mint a gyermekváros legjobb tanulója. A legrosszabból lett a legjobb.

VEGYSZÁJÓTTÉK AZ AKADÉMISTÁK

Ezt a hírt Köves Ania a gyermekváros gondnokja mondja. Azok a gyermekvárosiakok akik postre kerül-

A szállítási károk megelőzésére csomagolási tanácsadó szolgálatot szervezett a MÁV

Az ötéves népgazdasági terv beindítása az üzemek és dolgozók körében országsszerte az újabb és újabb kezdeményezések valamint a minél eredményesebb és termelékenyebb munka jegyében teljes erővel folyik. A kezdeményezések, újítások és eddig elhanyagolt területek feltérzése napról napra újabb jelentős eredményeket hoz népgazdaságunk javára. Ebben a munkában kapcsolódik be az Államvasutak amikor ismét egy jelentős újítással országsszerte a **Csomagolási Tanácsadó Szolgálatot** megszervezte. Az új szerv létesítésénél az az elgondolás és felismerés vezetett az Államvasutakat, hogy a szakszerűtlen csomagolás miatt az áruküldeményekben a vasúti fuvarozás során bekövetkező károsodások és az ezzel kapcsolatos veszteségek hátrányosan érintik Népgazdaságunkat **függetlenül attól, hogy a kár a vasutat, vagy a fuvarozótól felel terhel.**

A cél tehát minden árúnak és értéknek bármilyen károsodástól való megóvása, mert a kár számottevő értékesítést jelent Népgazdaságunk kárára. Az Államvasutak ezzel az újítással tehát fokozottan kívánja szolgálni a károsodások megelőzését célzó törekvéseket és ezzel nemcsak saját üzemének, hanem elsősorban a termelő üzemek, kereskedelmi vállalatok és népgazdaságunk érdekeit is szolgálja.

Nagyobb vasúti állomásokon külön erre célra kijelölt alkalmazott látja el ezt a szolgálatot. Debrecenben a MÁV Igazgatóság VI. osztályához (fuvarozás és díjszabás ügyek) **Vörös Hadsereg útja 18. szám II. e. 44. szoba, telefon 35-17, vagy a rakarfőnökséghez (MÁV pályaudvar, telefon 34-46) lehet fordulni.**

Az építés emberei gyűlölik a háborút

A szovjet emberek, az építés emberei izzón gyűlölik a háborút és keményen kiállnak a béke ügye védelmében. Ha bármelyik szovjet férfit vagy nőt megkérdeznék — bármely munkát vagy közhözparaszt, orvost, mérnököt, diákot, vagy akár elsőosztályos gyereket, hogy háborút akar-e a Szovjetunió, van-e olyan ember a Szovjetunió lakosságának sorai között, akinek érdeke az új háború — valamenynyien egy hangon kiáltanak: **„Nincs!”**

Nem, a szovjet emberek nem akarnak háborút. A szovjet emberek bármely pillanatban készek arra, hogy megvédjék hazájukat, abban az esetben, ha támadás érne, különösen kiemelve azt a döntő tény, hogy távol áll és mindig távol állott tőlük a támadó, vagy a hódító szándék. Hazánk ereje, hatalma, gazdagsága, a békes alkotómunka eredményeként növekszik, azért, mert minden egyes dolgozója között, egyesített erőszakkal harcol az új, magasabbrendű életforma megteremtéséért.

Népnök minden gondolata az emberi történelem folyamán eddig meg példátlan feladatok teljesítésére irányul. Ezer kilométer széles

erdőgátokat ültetünk, harcolunk a szarazság ellen, lecsapoljuk a terméketlen mocsarakat, a pusztaságot termőfölddé változtatjuk, déligyümölcsöt, szokatlanul sarkvidéki éghajlathoz, a tudományt a földművelés szolgálatába állítjuk, kiaknázuk a föld méhének gazdag termékeit, ásványait, ércét — építjük, kiterjesztjük szocialista iparunkat, kulturális feladatokat teremtünk azoknak a szovjet népeknek, amelyek a forradalom előtt még irni-olvasni sem tudtak... Hosszadalmas lenne felsorolni mind azt a csodálatos termelő munkát, amely betölti népünk életét.

A kapitalizmus végső vonaglója azt mutatja, hogy túlélte magát. — Ezt a kapitalisták is nagyon jól tudják és éppen ezért mindinkább dühösebbé, erőszakosabbá, hisztérikusabbá válnak. Kalandorpolitika, más népek leigázásának ezredéka jellemzi azokat az államokat politikáit, ahol az állam a kapitalisták, a bankárok és iparmágnások fegyvere.

Nem véletlen tehát, hogy a világ népei napról-napra egyre inkább észrevesszük, melyik az a nyomorult, halálvergődésben minden aljasságra elszánt csoport országokban, amelynek érdeke lehet az új háború: az imperializmus, óráról órára erősödik az a mozgalom, amely eltilti ezt a világon újabb viszályok magyát elhíntó bűnös politikát, amely a dolgozó milliók számára csak nyomort és áldozatok tartogat és végső fokán a kultúra létét fenyegeti.

A világ népei emlékeztetében eleveven el a második világháború történelmi leckéje.

A mérleg serpenyője a béke táborának javára billen — és ez a tudat a világ népeiben meggyőződést teremt aziránt, hogy az új háborút előkészítő imperialista tervek megbuknak: nem lesz harmindik világháború, a béke hiteinek gyűlölei, amelyek a világ minden sarkában folynak, a béke erőinek sergesszemejét jelentik. Világszerle aktív küzdelmet vívnak a háborús üzritők mesterkedéséi ellen. A béke harcossáinak hangja — a tudósok, írók, politikusok, munkások, parasztlak hangja — hangosabb és meggyőzőbb, mint a tengertől bankárok minden hazugsága, amellyel Európa népeit arra akarják rávenni, hogy egy új háborúban az ágyútöltelék szerepét töltsék be.

S. Marsak

Új búzafajták

Moszkvából jelentik:

A múlt évben a szovjet kolhozparaszt kísérletezők sok új búzafajtát termesztek ki. Az új fajták közül kitűnik nagy terméshozamával a toklász nélküli ősi búza, amelyet Gavril Skoda kubáni kolhozparaszt termeszte. Ősszel a kolhozparasztok új búzafajtát sok közönségben és kísérleti állomáson már el is vetették szaporítás céljából.

Gavril Skoda, a kolhozparaszt-búzanemesítő kísérleteiben segítséget kapott a tudósoktól és az agrónomusoktól. Az állami törzskönyvbe eddig több, mint háromszázötven olyan új gabonafajtát, olajos és hüvelyes növényt vettek fel, amelyeket parasztlak kísérleteztek ki. Eközül sok az egész Szovjetunióban elterjedt, például a nagyszemű és koránérő „Pobjeda” nevű tavaszi búza, amely a rövid északi nyáron is beér. Ezt a búzafajtát a Jakut autonóm köztársaság Pobjeda kolhozában kísérleteztek ki.

A PÁNCÉLOKÓL

IRTA: JAN DRDA

(A nációk elleni prágai felkelés egyik drámai lezetét írta meg Jan Drda, a csehszlovák Irószövetség elnöke következő ebe-szülésében, amelyet „A néma barrikád” című magyarul most megjelent kötetből közlünk.)

Dél még messze volt, de apa már izgalommal feszülődött, izgelt-mozgott a csavarhúzó mellett. Hui, hui, sivit a vason Pepik rezselője. Vajon megtörtént már? Vagy most történik éppen? — törrik Pepik boglyas kobakát. Mad szüneti a nyugtalanság. Csak el tő kessen a! Apja asztalánál — béke egyetértésben hevernek itt a rezselők és franciakulcsok a levelekkel és megrendelésekkel — egyszerűen telberreg a telefon.

— Itt Hasek lakatosműhely — darálja az apa gépiegen a kagylóba, de hirtelen elhallgat, nagyot nyel izgalomban s aztán egészen megváltozott hangon kiáltja:

— Igen? Mijéért ott vagytok! Lesopja a kagylót, veszi a sapkáját, egy székre ugrik, oda a székes deszkalaphoz, amely a műhely hátsó falára van szegve, lömzi újait a fal és a deszka közti keskeny rézbe akasztja s oyal ránt a deszkára, hogy majd összeadj a ház. A leszakított deszka a padlára esik. Apa mélyen benyúl a retekbe s már kezében is van a puska. Csak a kuszabba veszi veszte, hogy Pepik is itt van. Felébredt, egy pillanatra megzavarodik, mintha valami illetlen dolgot látott volna a kezében. Ráír-

vall a kölyökre, hogy palástolja zavarát:

— Szaladj a mamához és nehogy elmozdulj hazulról, mert összetöröm a csontodat!

Es már itt sincs. Ott lehet valahol az átjáróban, az utcán, az ördög tudja, hova tűnt egy szerrre. Pepik kiült a műhelyből. Az óvárosi templomok celet harangoznak. A keskeny kis utcákban emberek áradnak, kokárdával a mellükön. Az ablakból Hitler képe hull az utcára. A szaladó emberek képei taposnak a szörnyeteg arcába. Az emberekben egyébként nincs nagy változék: olyanok, mint Pepik, ittassak, zavartak, lelkesek, csókolóznak a leányokkal — mindenütt csupa ujjongás és sehol semmi hátrazoit cél. Vidám varróányaok öszszelgözködnek s daltz énekelnek: Kolínkosku, kolínos!

A járdán egy szenesember megy Fekete, csupa szepor, a vállán egy zeak koksz, meggy, kokarva nélkül, érdeklődés nélkül, szemérvényül. Egy ember, aki csak a maga bájra gondol. Az SS-legények méter távolságba enged magától, a végén minden további nélkül a is megegyedi, hogy végigmenjen a utcán. Sőt, még mag is fordul egy

kicsit, hogy a másik oldal ellenőrizze.

— Puff! — a szék a járdára vágódik. Hatalmas ugás. A vállas nagydarab SS-legény géppisztolyával együtt hanyattvágódik. A teketemeter a melére térdel, keze a gégjét szorítja. A hallgatás sapka kifordulva hever a járdán. A német szemé félcimetenes kidűled bamba arcából. Ahg néhány perc az egész. Aztán a szenesember lelkel, a géppisztoly a jobbján van. Nagyot kiált:

— Utánam, hui! Fegyverért!

Egy ember ledobja a kabátját. Odahajítja a feleségét, egy másik löldhözvaga az aktatászkáját. Nekiramodnak, hatan, tizen, egy csapat, egy pereg. Es mint a palak, mely folyóvá dagad, lödülnek vissza az óvárosba, magukkal sodorva minden embert. Az ablakból izgatottan kiálloznak ki:

— A rádió segítséget kér! Ottik a miénkbe!

Amikor Pepik magához tér, harinc német, lát maga előtt, kanzát, lisztet, vegyest. Feemelt szél, állnak a fának. Szeküket láti rémülettel jártajják körül az önzéges, tekele tömegben. A hallgatásból a németek kezébe kerül az aktatászkájuk.

— mondta apja. Ha most itt volna, azt kiabálna: — Összetöröm a csontodat, ha nem lözöl! — Es Pepik tudja: apa nélkül, parancs nélkül sem lógna meg. Berlinnél tizenhétéves vörös katonák harcolnak. Es egyáltalán, ha valaki tizenhétéves, akkor már meglett ember. Céloz. Fogai vacognak. — Rettenetesen egyedül van. Rettenetesen érzi a pillanat felelősségét. Megnyomja. Ebben a pillanatban összes érzeke felmondják a szolgálatot. Süket, vak, semmit nem érez, se tapintása, se szaglása.

Csak mikor kilutnak hozzá a házból, mikor ölelik, csókolják, tér magához. A? Fekszik? Mi az, hát nem szakadt ezer darabra? — Ó, nem, güggöl, mint egy golyózó elős. A fegyver csövét még mindig göröcsösen szorítja a hóna alatt.

Atölelik Pepiket, tapraadlították, valaki elragadtatva a vállára csap:

— No, nézd a takyost!! E már igen!

Csak most látják meg a vaszörnyetegét. Gyomra széthasadt, füst száll ki belőle, könnyű benzol láng nyaldossa lapjait. A lekese-dés, tengerárja zúdul Hasek Pepikre. Csupa szeretetből majd agyonnyomják szegényt.

Pepik eldobja az üres esővet. Megégyeszer odapillant az eljett szörnyetegre. Azon kőp egyet, ki merezzi kék bocsizemmel s a boldogságtól egészen elazva csuklik fel:

— An... ..

Hatalmas és gyönyörű a világ határháza

A szocializmus országa, a Szovjetunió térsége szinte végtelen és gazdagsága kimeríthetetlen. Nála nagyobb ország a földkerekségen nem található. A Szovjetunió két világrészre terjed ki. Magában foglalja Európát felül és Ázsiát egyhármadát. Területére nézve a Szovjetunió majdnem háromszor akkora, mint az Egyesült Államok (Alaszkán kívül) és tízszer akkora, mint Nagybritannia, Franciaország, Spanyolország és Itália együttvéve. A Szovjetunió területe meghaladja a 22 millió négyzetkilométert.

Másfél hétig száguld a gyorsvonat...

Gyorsan száguldanak végig a földön a felkelő nap sugarai, de mégis tíz órára van szükségük, hogy Keletről Nyugat felé haladva végigjárják a Szovjetuniót. Amikor Moszkvában este 7 óra van, akkor a szibériai Bajkál tónál éjjel van, a csúcsok földjén pedig — másnap reggel öt óra. A gyorsvonat, amely a Szovjetuniót nyugat-keleti irányban hozzávetőlegesen napi ezerkilométeres sebességgel szeli át Minszk-től Vladivosztokig másfél hétig száguld.

A Szovjetunió észak-déli irányban a Jeges-tengertől a Páncsár-járási nyugat-keleti irányban, a Balli tengertől a Csendes óceánig terjed. Legészakibb szárazföldi pontjától a szibériai Cselszkin-foktól legdélebbi pontjig, Kuska városig az afganisztáni határon a távolság körülbelül 5000 kilométer. A nyugati határtól a Szovjetunió keleti határáig a távolság kb. ennek kétszerese.

A Szovjetunió lakosságának száma 1940-ben elérte a 193 milliót (nem számítva bele az 1939-1940-es természetes szaporulatot). Csak Kínának és Indiának van több lakosa, mint a Szovjetuniónak.

Nő a lakosság száma

A régi Oroszország Európát országot köztül a születések gyakorisága tekintetében az első helyen állott, de első helyen állott a halálozások gyakoriságában is.

A Szovjetunióban a nép jelentősen és a művelődésnek emelkedésével, a halálozási arányszám gyorsan csökkent. 1926-tól 1939-ig a Szovjetunió lakossága a természetes szaporodás révén 23,5 millió lélekkel, azaz 16 százalékkal növekedett. A lakosság növekedésének ehhez hasonló ütemét egyetlen más ország sem tudta felmutatni. Ugyanebben az időben az USA lakossága alig 11 százalékkal növekedett, Glaszországnak 9, Németországnak 7, Angliának 5 százalékkal, míg Franciaországnak 3 százalékkal is kevesebb.

A Szovjetunióban az ipar fejlődésével gyorsan növekedett a városi lakosság arányszáma. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt csak minden hatodik ember élt városban. Ezzel szemben 1939-ben már minden harmadik ember városi lakos volt.

Városok a semmiből

A régi városok megnöttek, kiszélesedtek, kiépültek. Mellette új városok is keletkeztek. Ezek vagy falvakból és mezővárosokból fejlődtek, vagy egészen új alapítások voltak. A sztálini öt éves tervek elindulása óta a Szovjetunióban 364 új város keletkezett, amelyeknek eddig a térképén nyoma sem volt. Ezek közé tartozik: Magnyitogorszk, az Amur-melléki Komszomolszk.

7. oldal

DEBRECZEN

Sztálinabad, Igarka és mások. A Szovjetunió országhatára halván és egyenlányezzer kilométer hosszú. Másfélszer hosszabb a föld egyenlítőjénél. Határa majdnem egyhármadában szárazföldi, több mint kétharmadában tengeri.

Izzó sivatagok és örök hó...

A Szovjetunió határa alföldes és hegyeken halad keresztül, erdőknél és sztyeppéken. Izzó sivatagokon és hóborította hegygerinceken vonul végig, folyók és tengerek partját követi. A Szovjetunió 12 országgal határos Nyugaton: Norvégiaival, Finnországgal, Lengyelországgal, Csehszlovákiával, Magyarországgal

és Romániával, Délén Törökországgal, Iránnal és Afganisztánnal, Keleten Kínával, a Mongol Népköztársasággal és Koreával. A Nagy Honvédő Háború győzelmes befejezése után a Szovjetunió határai kiszélesedtek. Azok a területek, melyek jogszerint eddig is hozzá tartoztak visszatértek kebelébe. A Szovjetunió északnyugati nyugati és délnyugati határainak megváltozása széles lehetőségeket nyit meg a szovjet nép további szabad nemzeti fejlődése számára és ezen felül megerősíti a szocializmus országának biztonságát. A szovjet nép a nagy Sztálin vezetésével mind Nyugaton, mind Keleten visszaállította hazája régi határait.

Az Egyetem Irodalomtörténeti Intézete úgy nevel, hogy az új tanárnemzedék a szocializmus építője legyen

A felszabadulás után a debreceni Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézete két szobából indult el: ennyi jutott az urak országában az egyik legfontosabb világirodalmi tanszéknek. A nyugati nyelvek irodalmi intézetei sokkal pazarabban voltak felszerelve. Hiányzott a könyvtár, majdnem az egész haladó magyar irodalom — a huszadik századot főleg Herczeg Ferenc képviselte.

A hároméves terv minden tekintetben döntő változást hozott. Ma az Irodalomtörténeti Intézetnek négy helyiség áll rendelkezésére s könyvtárral, megköszereződött. Legfontosabb változás az ideológiai könyvtár megteremtése. A szépirodalom főleg modern művekben mutat órcendekes gyarapodást. A marxizmus klasszikusai mellett elsősorban ezeket tanulmányozzák a hallgatók, szemben a Horthy-korszakkal, amikor az Ady nemzedéknek még a beszerzett remek is hét lakat zárta el a leendő irodalomtanárokat.

A múlt év folyamán már a Magyar Irodalomtörténeti Intézetre hárult az előiróadalom történelmének előadása is. Ez új feladatot ró az intézetre könyvtárgyarapítás szempontjából. Különösen a szovjetirodalom bizonyos tanulmányozott esztétikai és költői alkotásainak van a hallgatók korszerű képzése terén a legfontosabb jelentősége. Ha a három éves tervet nagyjából úgy tekintjük, mint az újjáépítés korszakát, meg kell állapítani, hogy a debreceni egyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézete máris messze túljutott azonokon a kereteken, amelyek között a felszabadulás előtt működött. És a keretek meglettek tartalommal: az Intézet falai közt reggeltől estig látható élet folyik...

Az új tanárnemzedék a szocializmus építője lesz

Az ötéves terv még hatalmasabb igényeket támaszt abban a tekintetben, hogy az intézet falai közül kikérülő új tanárnemzedék valóban a szocializmus építője legyen. És ennek a feladatnak teljes egészében meg is fog felelni... Mindenekelőtt a könyvtárat kell most továbbfejlesztetni és a régi magyar irodalom haladó termékeinek minél teljesebb gyűjteményévé kell tenni — hiszen például Táncsicsot Tolnai Lajos stb. még ma csupán két-három kötet képviseli. Rendkívül fontos a baloldali folyóirat-állomány kiegészítése és illegális folyóiratok gyűjtése. Teljes sorozatok ugyan az utób-

biakból alig remélhetők, de egyes példányoknak is nagy a jelentőségük, a jövőben kutatás szempontjából. Az intézet reméli, és biztosra veszi, hogy akik ilyen illegális folyóiratok számok, vagy esetleg egész sorozatok birtokában vannak, hajlandók lesznek méltányos feltételek mellett a közönség rendelkezésére bocsátani.

Az új irodalmi intézet jövő programja

A Magyar Irodalomtörténeti Intézetre sokirányú tevékenység vár. Egész irodalmunkat újra kell értékelnünk, minden korszakot, minden íróit, minden művet a marxista esztétika mérlegére vetve. Még nem történt meg országos viszonylatban a munkaterületek szétosztása, de önként adódik — és az intézet fel is készült rá — hogy Debrecen nagy irodalmi korszakainak, Csokonai és Oláh Gábor nemzedékének elsősorban az ő kutatási végezték el a feladójukat. Sok hallgató anyag vár még a 18. századbeli debreceni felvilágosodás hagyatékában is. Debrecennek tulajdonképpen az újkor kezdete óta mindig meg volt az irodalomtörténeti jelentősége, marad tehát bőven tennivaló a következő öt éves terv idejére is. De van valami, ami nem tűr halasztást: a 20. század fordulóján itt működött Ady, Móricz, Zsigmond, később Oláh Gábor, Gulyás Pál stb. Kortarsaik emlékeztében sok olyan korjellemző adat él

A műszaki értelmiség ott lesz a munkásság mellett

A debreceni dohánygyár üzemi értekezletén megvitatották a gyár első negyedévi részletterveit. A dolgozók elhatározták, hogy a termelés fokozása mellett tovább javítják a dohányfajták, cigaretták minőségét, hogy a közönség mindig jobb és jobb cigarettához és dohányhoz jusson hozzá.

A hozzászólások során Tar Lajos műszaki értelmiségi rámutatott arra, hogy a miniszteri határozata értelmében az adminisztrációval törődnek, hanem ott lesznek a gépek mellett a dolgozó munkásoknál és segítenek nekik az esetleges problémák megoldásánál.

Szabó Imréné, Gáll Lajos ifjú munkás, özv. Kovács Antalné elnökkel közölték hozzájárulásukat a tervkönyvecskéket, amellyel látni fogják az egyes

Rögen ezee polon járt az inasnak, ma rövidebb tanulóidő, otthon, jobb képzés, tanmühely a tanoncnak

Szocializmust építő öt éves tervünk több és egyben mind politikailag, mind szakmailag fejlettebb munkát kíván meg. Olyanok, akik képesek a terv hatalmas feladatait nagyszerűen végrehajtani. Ezért van nagy jelentősége az iparostanuló-képzésnek. Ezért olyan hatalmas horderejű a minisztertanácsnak a munkaerő-gazdálkodásról hozott határozata, amely különös figyelmet szentel az iparostanuló-képzésnek.

A multban, a Horthy-Magyarország ellenforradalmi évtizede-

iben megegyezőenitő valami volt „inasnak” lenni.

Valóban keserű kenyeret ettek a mult évtizedek „inasai”. A Horthy-rendszer alatt a tanonc ki volt szolgáltatva mesterének, munkabért alig, vagy egyáltalán nem kapott. Törvény biztosította a mester számára a testi fenyték jogát. Persze éleik is ezzel a joggal: pofonnal, szidalmakkal „nevelték” a tanoncot. Gondos szakmai oktatás helyett a tanoncidő jelentős részében sóprógetésre, hazi munkák elvégzésére kényszerítették.

A „tanonc” lényegében ingyen munkaerőt jelentett, fokozott kizsákmányolási lehetőséget. Ezért tartották egyáltalán, ezért igyekeztek a mesterek minden eszközzel a tanulóidő meghosszabbítására.

A mult sötét esztendeire így emlékezik vissza Tóth Mihály, a mezőgazdasági géparkozópont vezetője:

— 1921-ben Trnka Ferenc és Fiai géplakatos mester műhelyében voltam tanonc. Jópárizsi pofont kaptam a mesteremtől, mert volt merzem megakadrozni, hogy mire tart engem, ha nem tanit, ellenben disznait hizaltatja velem, a tehenet kell etetnem, a kerteben gyomlatni, fát vágni, kocsiszkodni... A pofonok közben mindig azt mondták: Ez tanulóid hát a Margitban? I Adig mondtam, emlitgette a Margitot, mig el is mentem a Margit fürdő munkásoithozára. — Egyszeru munkasembereket talaltam ott, salkozva, olvasgatva, beszélgetve. Lassan igazi otthonom vált a Margit. Belétem az ifjúságunk közé, tanultam és művelődtem, megláttam az utat, amelyen haladnom kell... Megéreztem, hogy még úthet a mester, de eljön az idő, amikor mi útnak vissza a kizsákmányolóknak, de ez a csapás mindennél súlyosabb lesz. Hiába igyekezett gatulni szakmai fejlődésemet a mester, szorgalommal elsajátítottam a szakmát. A munkásmozgalom pedig, a börtönök és a politika detektívek kínzásai megtanítottak a bolderabb jövőért való küzdelemre.

— Ma, a szocializmust építő országunkban a Szovjetunió nagy példái nyomán a Magyar Dolgozók Pártja a mi szeretett vezetőnk, Rakosi Mátyás irányításával boldog jövőt ad a tanoncoknak, hogy politikailag és szakmailag fejlett munkások lehessenek — mondja Tóth Mihály.

Most nézzük, mint vélekedik a mai ifjúság. Balázs Abner, a MINSZ hajdúmezeje bizottságának egyik tagját kérdezzük meg.

— A tanoncok helyzetén — mondja — a felszabadulás után az intézkedések egész sora változtatott. Megállapították az iparostanuló munkaidőjét, kollektív szerződéssei bért, huszonnyolc nap fizetett szabadságot biztosítottak számukra. A mult év elején született meg az a törvény, amely véglegesen felszámolta a mult tanoncellelenséget. A Magyar Dolgozók Pártja kezdeményezésére előbb társadalmi úton, később a hároméves terv keretében számos új iparostanuló-otthon épült. A terv során tanmühelyek és iparostanuló-iskolák épültek.

— A debreceni tanulóifjúság — mondja Balázs Abner — csak olyan nagy örömmel üdvözlö a tanulóidő leszállítását, mint az iparostanuló iskolában kapott képzés színvonalának emelését, vagy az iparostanuló otthonok létesítését. Tanul és dolgozik a mai iparostanuló ifjúság, mert tudja, hogy a tanulás és a jó munka a boldog jövőjét jelenti!

még, amelyeket a Horthyék országában nem lehetett nyilvánosságra hozni. Ezeket igyekeznek az Intézet összegyűjteni és megmenteni a feledéstől.

A táj- és népköltészet anyaga...

Debrecen nagy irodalmi korszakainak feldolgozásán, kéziratok hagyatékának kritikai kiadásra való fokozatos előkészítésén kívül még egy munkát vett terebe az Irodalomtörténeti Intézet: a táj- és népköltészet anyagának számbavételét. A népköltés fogalma a Szovjetunióban már a fejlődésnek megfelelően kitágult. Ideszámítanak azok a munkák és parasztrók is, akik a maguk sorsát néha meglepő erővel, költőiességgel, de minden esetre dokumentáló érzéssel tudják irásban kifejezni. A felszabadulás óta megnőtt ezeknek az ösztön megvilágosodásnak a jelentősége, meg az olyanok is érdemeik figyelemre, mind tartalom, mind forma szempontjából, amelyek a művészi értéket nem is ütik meg.

A feladatoknak a megoldásában az Irodalomtörténeti Intézet azokra a tapasztalatokra támaszkodhat, amelyeket a Szovjetunió egyre nagyobb arányokban bocsát rendelkezésünkre. Az új munkához természetesen új módszert kell kialakítani: a közös kutatás és együttes értékelés módjával.

időszakra rájuk eső termelés mennyiségét. A munka üteme különben változatlanul jó. Sarkadi Lajosné balabontó brigádja 235 százalékra, Csizsár Jánosné korongszajtoló 188 százalékra, Cserezyes Istvánné csoportja 237, Farkas Sándor lédázáró 117, Szentesi Jánosné a pipai hány kézi-csomagolásban 134 százalékra teljesítette normáját.

Kiadóhivatalunk vesz a "DEBRECZEN" 1949 március 15. és június 16-án megjelent számaiból egyes példányokat.

SPORT

A MINSz megyei 20 ezer tagjával a tömegsport szolgálatába áll

Komoly munkába kezd a MINSz sportosztálya

A Magyar Ifjúsági Népi Szövetsége (MINSz) megyei szervezete az ifjúság széles rétegét, Debreceni és megyei szervezeteinek sportosztálya eddig nem sokat hallott magyar, a dolgok nem a legnagyobb rendben mentek eddig. Rendeltek ugyan versenyeket, de ezek a versenyek nem a tömeges megmozgatás eredményezték. Most új alapokon a tömegsport céljainak megvalósítására indulunk meg a csatások komoly munkája.

Balázs Abner, a MINSz megyei sportosztály vezetője vette át a sportügyek intézését.

Sok hiányosságot tapasztaltunk és ezeket igyekeztünk most helyrehozni — mondja. Megyei 20 ezer tagunkat a tömegsport szolgálatába kívánjuk állítani és reméljük, hogy a közönség ifjúságát közelebb tudjuk majd hozni sportvonalon a városi ifjúsághoz.

Az elmúlt héten rendezték meg

nagyszerű asztalitenisz versenyünket ma délelőtt a SZIT csapatok röplabda villámturnáját rendezték meg a Lokomotív csarnokában, míg a sakkversenyek még helyezésért nem ért tagjaink részére sakkverseny lesz az Arany Bika üvegtermében. Ezek a versenyek is a tömegsport jegyében zajlanak le.

A következő hetekben községi viszonylatban rendezték meg a közönséges asztalitenisz és sakkversenyeket, amelyek a járási, majd a megyei döntőket februárban közel 100 MINSz fiatal tanítunk meg úszni e több tehetségtudató versenyt rendezünk.

A MINSz-ben megindult a komoly szervező munka. A sport, amely eddig nem volt fontos szempont, központi kérdés lett, mert az ifjúság bekapcsolásával az új szocialista magyar tömegsport meg nagyobb, meg hatalmasabb lesz.

Birkózás

a mai sportműsor kiemelkedő eseményei

A röplabda és kézilabda fordulók, valamint a Debrecen-Nyíregyháza válogatott röplabda mérkőzések kiemelkedő események a mai nap kiemelkedő eseményei. A mai délutáni műsora játékosok között a következő mérkőzések lesznek:

A D. Lokomotív birkózó a D. Vasas csapatával mérkőzött meg az előző mérkőzés keretében. A mérkőzést a MAV Műhelytelep kultúrterében rendezték ma délután 3 órai kezdéssel.

Ökölvívás

a mai sportműsor kiemelkedő eseményei

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

A Mezővárosi ökölvívóversenyt a Mezővárosi ökölvívóklub szervezte meg és ma délután 3 órai kezdéssel kezdődött. A mérkőzést a Mezővárosi ökölvívóklub rendezte meg és ma délután 3 órai kezdéssel kezdődött.

Ma elől a női tornabajnokság

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

Három jégyár van Debrecenben

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

Debrecen-Nyíregyháza

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

A D. Előre labdarúgó játékosai

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

SZIT röplabda villámturna

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

A termelőszövetkezeti csoport kárát követeli ellopást

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

Naponta három rádiókülvetés az asztalitenisz világbajnokságról

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

A város közepén a nagyterületi ökölvívás

A város közepén a nagyterületi ökölvívás ma napok óta nyitva van és kitűnő jeleneteket nyújt a téli sport kedvelők számára. Az esti világítás nem csökkenti, csak két reflektor van az ökölvívók és a nézők között. Az ökölvívók 1 forint, a szervezők 2 forint bejövőt fizetnek. A rendező az ökölvívókat a város közepén, a Szabadság utcán, a Csapó u. 51. szám alatti jégyárányra nyitva van. A sportvonalat udvarán kiegészítve most kezdik készíteni a jégyárakat.

A ötéves tervben új vásártérket kap a falu dolgozó népe

Nem is hinné első hallásra az ember, milyen nagy jelentősége van a falusi vásártérket rendezésének, utak építésének.

Dolgozó parasztaink még ma is termelőiüknek jelentős részét, de különösen a konyhakertek, a gyümölcsfák hozamát, a baromfit és a tejet, vaját és más tejtermékeket a piacokon, vásártéren értékesítik. Az állatvásárokon nagyobb lözágok esnek gazdát.

Fontos követelmény egy falu fejlődésében, hogy gondozott, rendezt piac, vásártér legyen. Ha rend van a piacon, többen is keresik fel, eladók is, vevők is. A nagyobb forgalom a növekvő helyszíntel formájában a közönség háttérására is kedvezően hat ki, más beruházásokra is telik a közönség önjelétől, a piacon beszédett pénzből.

Mindezek az elgondolások adják alapját annak, hogy Hajdú megyében az ötéves tervnek már ideje, első esztendőjében nagy gondot fordítanak a falusi vásártérre. Hajdúhadházon, Balmazújvárosban, Kaban központi beruházás keretében burkolni fogják a vásártérre. Nádudvaron sertespiacteret létesítenek. Téglás is új piacteret kap, újszintén Vámospécsen. Páspök, Ladány elhanyagolt vásártérét is rendezik.

Hűvek Enyhülés jön

A tengeri eredetű enyhe légtömegek mind nagyobb területen éreztetik hatásukat. Közép- és Észak-Európában az enyhe levegő betörése meghozta az enyhülést. A Skandináv-térségeken 0 fok körül van a hőmérséklet, Leningrádban pedig tegnap délután 1 fok hideget mértek. Napokkal előbb Leningrádban még 27 fokos hideg volt.

Hazánkban is mérséklődik a hideg. Pénteken országosra haviavész volt. A dunántúli megyékben —3 fok a hőmérséklet, mára azonban már itt is 0 fok körül lesz a hőmérő higanyszála.

A megyékben összefüggő hóréteg van. A sopronkönyvi hegyekben 23 cm, a mátrában 9—18 cm, a Szabadsághegyen 15 cm, a Mecsekben és Bakonyban 18—18 cm-es a hóréteg.

Várható időjárás. Mérsékelt déli, délnyugati, nyugati szél, változó felhőzet, többfelé köd, zuzmára, kisebb havazás, havasos, eső. A hideg tovább gyengül. — A hőmérséklet egyes helyeken, főként nyugaton eléri az o. vadagypontot.

Ejleli szolgálatok, gyógyszer-tárak: „Megválto” Vöröshadsereg-útja 18, — „Csokorai” Mester-utca 43.

Kozma Margit
Szöke Ferenc
ormester
Jegyek, (Minden külön értékesítési helyett).

Szikszai Rozália
és
Pethő István
15.én délután egyenlő 5 órakor tartják esküvőjüket a Károlyi Gáspár-terti templomban

x Katkó Klára t. t. k. hallgató és Halmay László szigorló orvos jegyzék.

Anyakönyv
Születések. Orosházi István MAV mozdonyvezető Tözsér u. 9. Arpad. Ruzsnyai István MAV pályőr Látókép 2 számú őrnáz Róza, Balogh József MAV mozdonyvezető Balaton- u. 1. b. Katalin, Bordon Imre MAV katonai Belügy 277. László, P. Szabó József kishérlő Ebes 81. Katalin, Szabó István orvos-műszerész Kálmán- tér 3. Mária dr. Kürthy László orvos Kossuth u. 60. László.

Házasságok. Major István festő s. Hadházi u. 74. és Gyöngyösi Katalin Búza u. 4. Harangi Imre MAV s. munkás Kertváros 10. és Rékasi Ilona Hátár u. 38. Tóth Gábor MAV mozdonyvezető Szepes 15. és Patácz Katalin Pesti u. 26. Kiss József MAV s. hivatalnok Hegyi Mihályné u. 28. és Tóth Mária Kiss Aron u. 24. Tóth Kácsi Gyula gimn. tanár Fürst Sándor u. 42 és Dancs Karolina gimn. tan. Ságvári u. 6. Pethő István villanyszerelő Kovács Bözörményi út 11. c. és Szikszai Rozália Hodász, Molnár Gergely HEV pályamunkás Csokonai u. 52. és Dancs Erzsébet Csokonai u. 52.

Haltások. Kovács Kácsi Sándorné Veres Anna 72 éves Irén u. 36. Katkó Ferencné Némethy Erzsébet 68 éves Budai u. 7. Veress Ferenc Im 54 éves Belügy 13. óv. Labancz Györgyné Vida Jánna 82 éves Pac 15. óv. Bent Imréné Nemes Anna 61 éves Szent Anna u. 41. Rác Erzsébet 14 napos Nagyecse 121.

Döglakat a megyében. Kevesen tudják a városi emberek közül, mi is az a döglakat? Semmiestre sem egy olyan kút, amelyből már csak a döglakat ihatnak, bár a néphumor gyakran gesztyés ötleteit ismerve, még ez is lehetne. Nem a döglakat a falu közegéjszégűgének, közelebbről pedig a közéleti, ságának fontos eleme. Ide temetik az elhunyt jószágokat. A jó döglakat betonalt, légmentesen zárdó fedővel. Az ide kerülő döglakat hamar feloszlik és szinte madártól elegendő, az állati hullában lévő mérgezőanyagok nem jutnak a földre, nem szivárognak be közelj kútak vizébe, hogy járványos betegségeket okozzanak. Az ötéves terv idejéig esztendőjében Fülöp, Hajdúdorogon, Nádudvaron és Miskolcon építenek ilyen döglakutakat.

Tengerirejtegető, fekete-vágó kulákok

A rendőrség több kártevő kulák ellen indította meg az eljárát. — A kulákok minden ténykedésükkel ártani igyekeznek a népi demokrácia kormányzatnak, a nemzetgazdaság kárára működtek, a dolgozók kenyerére törtek.

Id. Botos Antal és fia, hajdúbözörményi lakosoknak a hajdúhadházi Vidi részen van 95 hold földjük. A múlt nap az ellenőrző népi szervek 200 mázas szemes lengetit találtak elrejtve a tanya. A hatalmas mennyiséget spekulációs célokra rejtették el. Idős Botosnak a göréjében még külön 120 mázas szemes lengetit volt elraktározva. Ugyanakkor Botos és fia nem tartott elrejtve lengetit kötelezettségüknek, nagy hátralekban vannak.

Több fekete-vágó kulákok is letartottak és lelepleztek. Rózsa János, Halap 36, aki erősen jobboldali beállítottságú és reakciói közzel tart fenn érintkezést, két sertést és egy birkát vágott le vagatási engedély nélkül feketén. Molnár Antal debreceni, Fecsika 43, szám alatti kulák is fekete-vágó sertést, a friss szalonnát, amely a fekete vágásból ered.

RADIÓMŰSOR. Vasárnap Kossuth-rádió 7: Hangnemek 8:30: Sziv hulló elzúrnék ezúton. 9: Reggeli zené. 9:50: Evangélium változás elől. 10: Református istentisztelet 10:45: Kuligyi negyedóra. 11: Új barátság zené az éke. 11:25: Lengyel-Magyar Zenek. 12:15: A Rádiózenekar játszik. 13: Horváth Jenő tánczenekara játszik. 14:15: Tanpeli hangnemek. — 15:30: Nótás Szabó Pál élete 17:10: Szókratész — szöveg dala. 17:40: Fauradio. 19: Chopin: 1-noll zongoraverseny 20:20: Hanghűvek a vasárnap epizódjából. 20:50: Tótó-énekek. — 20:55: A revizor. Vigjáték. 21:50: Hangnemek 22:20: Csabai László énekei. 22:50: Táncezené. — Pétő-rádió. 8: Baletzene 8:30: Falurádó. 9: Pétő-rádió a Zeneotthonban. 10: Órok realitása Puskin. 10:30: Dél-életről hangverseny. 11:30: Ritmikus percek. 11:40: Texasban történt. 12: Táncezené. 13: A Néphadsereg híradója. 13:30: Kamarazene. 14: Terka muzsika. 15: Tegnapi Ebeszenés. 15:20: Hajdú István zongorázik. 15:45: Vasárnapi kronika. 16: Gyermekrádió 16:40: Kérdés — felelet 17: Lélek mérműkei. 17:50: Szórakoztató zene a mezei rádió műsorából. 18:45: Kamarazene. 19:30: A Jurtános özegey. Vidám zenés játék. 21:10: Rádiózenék. 21:30: Lőmész énekei 22: Szines szövegek.

A rádiószemináriumok jövője programja. Alapfokú szeminárium (területi és falusi). Szerdán: Népgazdaságunk ötéves terve. — Szeminárium 15:15—19:40-ig Kossuth-rádió. — Pénteken: Népi demokráciánk állama Előadás és konzultáció. Alapfokú szeminárium (üzemi): Hétfő: Milyen volt a magyar dolgozó népi élete a kapitalista rendszerben. Szeminárium 16:30—17:00 Kossuth rádió. — Szerdán: Népgazdaságunk ötéves terve Előadás és konzultáció. 16:40—17:00 Kossuth-rádió. — Rádiószeminárium III. Csütörtökön: Az elmélet jelentősége a munkásszolgálatban A párt elméleti alapjai. Harc az elméleti tisztaságért. Konzultáció. 19:00—19:20. Pétő-rádió.

Nyomatékosan felhívom azon szülőket, akiknek amerikai direkt termő szőlő van a birtokukban, a termés eredményét 24 órában belül kötelesek az I. fokú közigazgatási hatóság mezejöréndeleti osztályánál (vált adóhivatal 14. szoba) bejelenteni. Aki bejelentési kötelezettségének eleget nem tesz, egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő. Elsőfokú közigazgatási hatóság.

— Tipusmenü január 16—23-ig. Hétfő: Paradicsomleves, rizses hús, Kedd: Lebbencs leves, zúzapörkölt burgonyával. — Szerda: Leccsös burgonya egy pár debreceni kolbászal, egy darab alma. — Csütörtök: Húsleves, paradicsomos káposzta főtt hússal. — Péntek: Bableves, túróstészta. — Szombat: Karalébleves, székelygulyás, sült tészta. — Vasárnap: Zöldséges rizsleves, borúsleves burgonyával és céklával.

Mely fájdalommal tudatjuk, hogy

Somogyi Istvánné
Négy Juliánna
66. évében elhunyt. Temetése kedden délután 1 órakor lesz a Kozmetető II. A. ravatalozójában. Gyászolják: Szerető férje, gyermekei, unokái, testvérei, sógora, kiterjedt rokonsága. Lakás: Karu-utca 17. Tanya Mária 1. Gyászlap helyett.

Bese Imre
férnszabó
85 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 2 órakor lesz a Kozmetető II. A. ravatalozójában. Gyászolják: bánatos felesége, gyermekei, unokái vejei dedunokái és kiterjedt rokonsága. Lakás: Kardos u. 23. sz.

Mely fájdalommal tudatjuk, hogy forrón ezerezt legjobbj férj és edesapa

Szabados Antal
66 éves korában boldog házasságának 33 évében rovat szenvedés után elhunyt. Temetése kedden du 3 óra. kor rom. kat. szertartás szerint II. B. ravatalozójában. Gyászolják: gyermekei, testvérei, rokonsága. Lakás: Janosy u. 89.

PEREG A Pólyon

APOLLO
Ma 11, 2, 4, 6, 8, hétfőn 4, 6, 8 óra:
Dickens regénye nimen:
Kapitalista bűnözők gyűlévészada

A fekete ház
VIG FILMSZÍNHÁZ

Két és félórás előadások!
11—3, fél 6 és 8 órakor:
A milionsos úr szerelmes
Fősz: Nova Ulaskaja

METTOR
Ma 2, 4, 6, 8 órakor:
Az ifjú gárda
Hétfőtől: HETEN A HÓ ELLEN

9. oldal

EBRECEZEN

